

ROAD TO SUCCESS

**Satakunta
High Career Path
services**

Satakunta High Career Path services

Esiselvitys korkeakoulukelpoisten maahanmuuttajien
neuvontapalveluiden ja valmentavan koulutuksen sekä
kansainvälisten opiskelijoiden uraohjauksen mallista
Satakunnan korkeakouluihin

Marja Tomberg, Mona Elo ja Szilvia Simon-Nagy

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Diakonia-ammattikorkeakoulu

Pori

2023

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Sarja B, Raportit 3/2023
ISSN 1457-0696 | ISBN 978-951-633-372-7 (painettu)
ISSN 2323-8356 | ISBN 978-951-633-373-4 (PDF)

© Satakunnan ammattikorkeakoulu ja tekijät

Julkaisija:
Satakunnan ammattikorkeakoulu
PL 1001, 28101 Pori
www.samk.fi

Graafinen suunnittelu ja taitto:
SAMK Viestintä / Jatta Lehtonen & Vida Design Oy / Heidi Valtonen

Paperit: MultiArt Silk 250 g, sisus 170 g
Paino: Allone Print Oy/Plusprint, Ulvila
Satakunnan ammattikorkeakoulun julkaisut saatavina: theseus.fi

Sisällys

Julkaisun kirjoittajat.....	6
Esipuhe	7
1 Johdanto	8
2 Satakunnan väestötilanteen haasteet ja odotukset	12
3 Kansalliset SIMHE-palvelut Satakunta-mallin lähtökohtana	18
4 Hankkeiden hedelmiä mallinnusprosessiin	22
5 Diakin ja SAMKin nykytilanne ja toiveet.....	25
5.1 Diakonia-ammattikorkeakoulu (Diak)	25
5.2 Satakunnan ammattikorkeakoulu (SAMK)	27
6 Kohderyhmien näkemyksiä tarvittavista palveluista	31
6.1 Satakunnassa asuvat maahanmuuttajat.....	31
6.2 International students in SAMK.....	34
6.3 Satakunnan työnantajat	39
7 Satakunta High Career Path.....	40
7.1 SataHighCaP-neuvontapalvelu	41
7.2 SataHighCaP-valmentava koulutus.....	44
7.3 SataHighCaP-uraohjauspalvelut	47
7.4 Verkostot ja viestintä.....	48
8 Satakunta High Career Path -pilotoinnin vaiheistus.....	51
8.1 Alkuun Satakunta High Career Path -neuvontapalvelulla	51
8.2 Valmentavasta koulutuksesta kokeillaan erilaisia konsepteja.....	52
8.3 Uraohjauspalvelutoiminnasta vuosikello	54
9 Lopuksi.....	56
Lähteet	59

Julkaisun kirjoittajat

Elo, Mona

projektityöntekijä, projektitutkija,
Satakunnan ammattikorkeakoulu,
tradenomi AMK

Simon-Nagy, Szilvia

projektikoordinaattori,
Diakonia-ammattikorkeakoulu,
sosionomi AMK

Tomberg, Marja

projektipäällikkö, suomen kielen ja viestinnän lehtori,
monikulttuurisuuden asiantuntija,
Satakunnan ammattikorkeakoulu, FM

Esipuhe

Työvoimapula ja kansainvälisten opiskelijoiden lisääminen koulutuksessa haastaa Satakunnan korkeakoulututkinto-ohjelmien ja palvelujen kehittämiseen: osaamisen tunnistamista ja tunnustamista on hyödynnettävä ja kansainvälisiä koulutusohjelmia on suunnattava kotouttamista tukevaan ja työllistävään suuntaan.

Suomessa toimii tällä hetkellä kymmenen vastuukorkeakoulua, jotka antavat opetus- ja kulttuuriministeriön tukemaa Supporting Immigrants in Higher Education (SIMHE) -palvelua. SIMHE-ohjausta toteutetaan maan laajuisesti, mutta Satakunnan oman neuvontapalvelun kehittäminen on tarpeen, jotta ohjausta ja neuvontaa voidaan tehdä laadukkaasti, tehokkaasti ja alueen työllisyystarpeet huomioon ottaen. Siksi Satakunnan ammattikorkeakoulu ja Diakonia-ammattikorkeakoulu toteuttivat 08/2022–03/2023 aikana Satakuntaliiton rahoituksella esiselvityksen siitä, mitä SIMHE-tyyppisiä palveluja Satakunnan korkeakoulukenttä tarvitsee ja miten palveluja lähdetäisiin pilotoimaan korkeakouluissa yhteisesti ja rakentavasti. Mentorina hankkeessa on toiminut Turku SIMHE.

Esiselvityksessä mallinnettava ja vaiheistettava satakuntalaisten korkeakoulujen yhteinen SIMHE-tyyppinen neuvonta- ja palvelumalli toteuttaa maakuntaohjelman kehittämisteemoja Osaava Satakunta (TL1.2) ja Yrittäjyyden ja työllisyyden Satakunta (TL1.3). Tämä malli edistää erityisesti korkeakoulutettujen työ- ja koulutusperäistä maahanmuuttoa maakuntaan, kansainvälisten korkeakouluopiskelijoiden integroitumista Satakuntaan ja luo monitoimijaisen ja -kanavaisen SIMHE-tyyppisen neuvonta ja uraohjauspalvelun korkeakoulukelpoisille, korkeakouluopintoja suorittaneille sekä korkeakoulutetuille maahanmuuttajille. Esiselvityksen pohjalta lähdetään pilotoimaan Satakunnan korkeakoulujen yhteisiä SIMHE-tyyppisiä palveluja, jotka tässä raportissa on nimetty nimellä Satakunta High Career Path services tai tuttavallisemmin SataHighCaP.

Marja Tomberg

projektipäällikkö, Pre SIMHE Satakunta -hanke, lehtori, FM

1 Johdanto

Marja Tomberg

Suomen hallitus on asettanut tavoitteeksi työperäisen maahanmuuton vähintään kaksinkertaistamiseksi sen nykytasosta vuoteen 2030 mennessä. Uusien ulkomaisten opiskelijoiden määrän pitäisi kolminkertaistua 15 000 opiskelijaan vuodessa ja heistä 75 prosenttia työllistyä jatkossa Suomeen. (Valtioneuvosto 2021.) Opetus- ja kulttuuriministeriön nimitämä kansainvälinen foorumi julkaisi elokuussa 2022 Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälistymisen edistämisen vision, jossa nostetaan esiin mm. Suomen kilpailukyky ja kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoinen yhteiskunta sekä kansallinen yhteistyö kansainvälisen toiminnan edistämisen edellytyksenä. Kansainvälistä yhteistyötä lisäämällä voidaan vahvistaa korkeakoulutuksen laatua ja kansainvälistä osaamista. Visiossa nähdään Suomi avoimena ja vetovoimaisena maana. Vision kolmannessa kohdassa painotetaan Suomen vastuullista roolia kansainvälisten osaajien kotouttamistoimissa. Korkeakoulut ovat yhtenä suunnannäyttäjänä ennakkoluulottoman, kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoisen yhteiskunnan rakentamisessa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2022.)

Osana valtioneuvoston selvitys- ja tutkimussuunnitelman toimeenpanoa on tuotettu Maahanmuuttaneiden työllisyys- ja koulutuspolun tutkimus (2021). Tutkimuksessa saadun tiedon avulla kehitetään maahan muuttaneiden koulutus- ja työllistymispolkuja siten, että heidän työllisyytensä ja yhteiskunnallinen osallisuutensa paranee. Tuloksiin perustuen tutkimuksessa annettiin suosituksia mm. osaamisen kartoittamisen systematisoinnista ja kattavuudesta sekä yhtenäisen tietojärjestelmän luomisesta palvelemaan toimijoiden välistä tiedonvaihtoa, kotoutumiskoulutuksen joustavuuden lisäämisestä vastaamaan paremmin erilaisia elämäntilanteita ja tarpeita sekä asiakasryhmien tarpeiden huomioimisesta palvelujen kehittämisessä. (Shemeikka et.al. 2021.)

Osaamisen tunnistaminen on tällä hetkellä kansallisella tasolla jakautunut useille eri toimijoille, jolloin kokonaisvastuuta ei ole kenelläkään. Tunnistamis- ja tunnustamismetodien raken- taminen on tarpeen. Osaamisen tunnistamista tukeva tietokanta, digitaalinen portaali voisi olla ratkaisu tähän. (Shemeikka et al. 2021.)

Satakunta on selvästi muiden alueiden tavoin käymistilassa maahanmuuttajien palvelujen kehittämiseksi. Hyvinvointialueiden ja kuntien pysyvien maahanmuuttopalvelujen lisäksi muita palveluja kehitetään, ja alueella on hankkeita aiheeseen liittyen koko ajan meillä Satakunnan alueelta Porin kaupungilla on maahanmuuttostrategia, joka sisältää maahanmuuttajien kotoutumisen näkökulman. Satakunnan ELY-keskuksesta Elina Iso-Oja toimeenpanee alueellisesti valtakunnallista Talent Boost -toimenpideohjelmaa, joka on poikkihallinnollinen toimenpideohjelma kansainvälisten osaajien houkutteluun maahanmuuton ja Suomessa pysymisen edistämiseksi. Tähän liittyen Satakunnassa toimii työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton valmisteluryhmä. Satakunnan hankeyhteistyöverkostossa ja maahanmuuttajien koulutuspolut -työryhmässä pohditaan myös aihetta. Näitä, ja muita verkostoja tämä esiselvityshanke on käyttänyt mallinnuksen pohjana.

Pre SIMHE Satakunta -hankkeessa on keskitytty Satakunnan korkeakoulukentälle sopiviin kehittämiskohteisiin korkeakoulukelpoisten maahanmuuttajien korkeakouluopintoihin pääsyn sujuvoittamiseksi ja edelleen korkeakouluopintojen aikana uraohjauspalvelujen kehittämiseksi. Hanketta olivat toteuttamassa Satakunnan ammattikorkeakoulu (SAMK) yhdessä Diakonia-ammattikorkeakoulu (Diak) Porin yksikön kanssa. Esiselvityksen tueksi saatiin SIMHE-tyyppisten palvelujen mentoriksi Turku SIMHE, joka esiselvitysmatkan varrella antoi arvokasta tietoa siitä, mitkä palikat palveluissa on todettu toimiviksi.

Pre SIMHE Satakunta -esiselvityshankkeessa toteutettiin neljä työvaihetta (Kuva 1). Ensimmäisessä perehdyttiin kansallisiin SIMHE-malleihin, toisessa koottiin maakunnan laajuista yhteistyöverkostoa, joka tässä kohtaa tarkoitti enemmänkin olemassa oleviin verkostoihin liittymistä. Kolmanneksi kartoitettiin kohderyhmien mielipiteitä ja neljänneksi mallinnettiin Satakunta-malli, jonka nimeksi annettiin Satakunta High Career Path services. Mallin pilotointiin pyydetään mukaan myös Porin yliopistokeskus.

- 1) Perehdytään muiden SIMHE-korkeakoulujen toteutusmalleihin ja käynnistetään valtakunnallisen SIMHE-yhteistyöverkoston rakentaminen
- 2) Kootaan maakunnan laajuinen yhteistyöverkosto ja kartoitetaan sidosryhmien tarpeet ja odotukset satakuntalaisille SIMHE-palveluille. Lisäksi kartoitetaan ammattikorkeakoulujen sisäiset alakohtaiset tarpeet ja valmiudet.
- 3) Valitaan ensisijaiseen kohderyhmään kuuluvien keskuudesta n. 30 henkilön testiryhmä, jonka avulla kartoitetaan kohderyhmään kuuluvien neuvonta- ja ohjaustarpeet sekä tarve korkeakouluun valmentavalle koulutukselle.
- 4) Tehdään esitys kohderyhmälähtöisen SIMHE Satakunta -mallin rakentamiseksi ja sen pilotoinnin vaiheistamiseksi.

Kuva 1. Pre SIMHE Satakunta -esiselvityshankkeen työvaiheet.

Tällä hetkellä osaamisen tunnistamisen prosessit keskittyvät korkeakouluopintojen alkuun. Pre SIMHE Satakunta -hankkeessa on tarkasteltu ja kehitetty ennen korkeakouluopintoja tarjottavaa **neuvontapalvelua**, jossa henkilön aiempaa osaamista tarkastellaan yksilötasolla ja henkilö ohjataan oikeanlaiseen tunnistamisen ja tunnustamisen palveluun sekä tarvittaessa opintojen tason mukaisiin täydennys- tai lisäkoulutuksiin.

Pre SIMHE Satakunta -hanke on selvittänyt myös korkeakouluopintoihin **valmentavan koulutuksen** sisältöjä valtakunnallisesti ja mallintanut Satakuntaan sopivan mallin korkeakoulukelpoisille maahanmuuttajille.

Uraohjauspalvelut ovat tällä hetkellä hajallaan ammattikorkeakoulutuksessa eri tutkintojen sisällä. Pre SIMHE Satakunta -hankkeessa on mallinnettu lähtökohtaisesti kansainvälisille opiskelijoille, mutta muillekin kohderyhmään kuuluville suunnatut uraohjauspalvelut, jotta voidaan ketterämmin ja tehokkaammin vastata kansainvälisten opiskelijoiden ja työntekijöiden tarpeisiin sekä mahdollistaa verkostoitumisen mahdollisuuksia.

Raportissa taustoitetaan luvussa kaksi Satakunnan väestötilannetta ja edessä olevia haasteita mm. aluekehitysasiantuntija Timo Aron raportin tuloksiin perustuen. Luvussa kolme perehdytään kansalliseen SIMHE-malliin, joka on ollut tämän esiselvityksen lähtökohtana. Suomessa on 10 SIMHE-vastuukorkeakoulua, jotka toteuttavat samantyyppisiä SIMHE-toimia, mutta kukin omalla tavallaan. Luvussa neljä esitellään lähinnä Satakunnassa toimineita tai toimivia hankkeita, joista on saatu pohjaa, materiaalia ja vinkkejä Satakunta High Career Path services -mallin rakentamiseksi. Luvussa viisi esitellään tämän hankkeen toteuttajaorganisaatioiden näkemyksiä ja valmiuksia SIMHE-tyyppisen palvelumallin kehittämiseksi ja luvussa kuusi kohderyhmän haastattelujen tuloksia. Varsinaisen Satakunta High Career Path -mallin esittely alkaa luvussa seitsemän. Malli sisältää kolme toimintokokonaisuutta sekä alleviivaa jatkuvan verkostoitumistyön sekä viestinnän merkitystä toteutuksessa. Mallin vaiheistamisen ideaa esitellään tarkemmin luvussa kahdeksan. Pohdinnassa tuodaan vielä esille mallin inklusiivisuutta lisääviä vaikutuksia ja merkitystä korkeakoulujen konkreettisenä yhteistyötyökaluna sekä katsotaan tulevaan.

Tässä raportissa esitetyn mallinnuksen ja sen vaiheistamisen tarkoituksena on antaa selkeät työkalut Satakunnan korkeakoulujen yhteisen neuvonta- ja uraohjauspalvelujen sekä valmentavan koulutuksen pilotoimiseksi Satakuntaan. Hanketiimi toivoo, että luotu malli antaa osaltaan työkaluja kansainvälisten osaajien korkeakoulutukseen pääsyn sujuvoittamiseen, alueen työkentälle verkostoitumiseen, työnhakuun ja työllistymiseen.

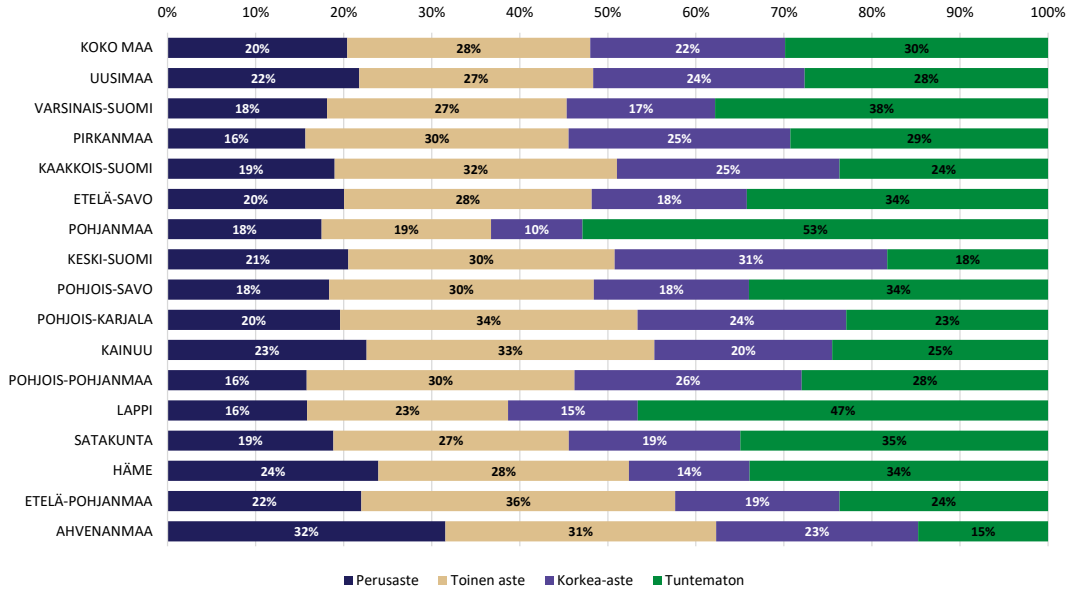
2 Satakunnan väestötilanteen haasteet ja odotukset

Marja Tomberg

Satakunnassa väestötilanteen haasteita ja odotuksia peilataan tässä raportissa työ- ja elinkeinoministeriön uunituoreen raportin tietoihin sekä aluetutkija, konsulttiyritys MDI:n johtava asiantuntija Timo Aron kokoaman, viime vuonna julkaistun raportin tuloksiin, jossa visioidaan kuvaa mm. Satakunnan väestökehityksestä vuoteen 2040 mennessä.

Työ- ja elinkeinoministeriön 2023 vuoden alussa julkaisemassa tilastoraportissa näkyy, että Satakunnassa vieraskielisten työttömien työnhakijoiden määrä on kasvanut vuodessa huomattavasti 58 %. Joulukuussa 2022 Satakunnassa oli 1 103 työtöntä työnhakijaa, kun vuonna 2021 se oli 698. Ulkomaalaisten vastaava osuus oli jopa 66 % (1 036). Ulkomaalaisia alle 25-vuotiaita tästä työttömien määrästä oli 77 ja yli 50-vuotiaita 272. Suurin työttömien määrä löytyy 25–50-vuotiaista. Satakunnan ulkomaalaisista työttömistä tasan puolet on naisia ja puolet miehiä. (Työ- ja elinkeinoministeriö, 2023.) Kuvasta 2 näkyy ulkomaisten työttömien työnhakijoiden koulutustausta. Satakunnassa 19 % ulkomaisista työttömistä työnhakijoista on korkeakoulutettuja ja 27 %:lla on toisen asteen koulutus.

Ulkomaiset työttömät työnhakijat ELY-keskuksittain koulutusasteen mukaan, joulukuu 2022

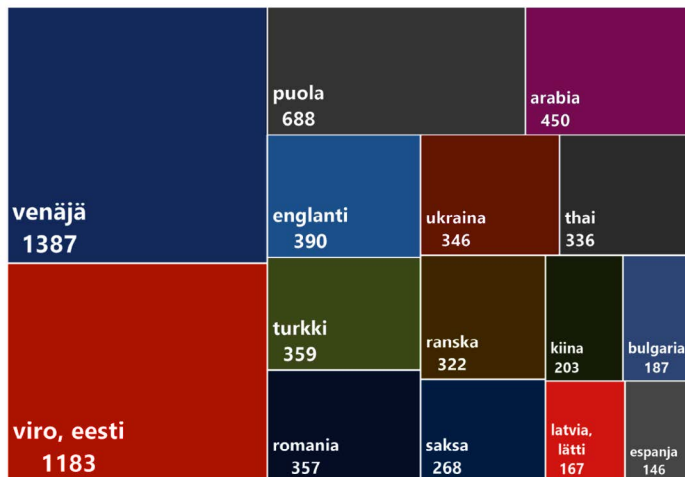
Kuva 2. Ulkomaiset työttömät työnhakijat koulutusasteen mukaan. (Työ- ja elinkeinoministeriö, 2023, s. 14).

Satakunnan ELY-keskuksen maahanmuutto- ja kotoutumisasioista vastaavan asiantuntija Päivi Juhalalta saadun tiedon mukaan vuoden 2021 lopussa yli 15-vuotiaita muita kuin Suomen kansalaisia, joilla on korkeakoulutuskelpoisuus, oli noin 1 900 Satakunnassa. (Juhala, 2023). Tilanne on varmasti muuttunut vuoden 2022 aikana Ukrainan sodan aiheuttaman pakolaisuuden takia. Ukrainan sodan johdosta myös Satakuntaan on sijoitettu sotaa pakenivia ukrainalaisia. Porin ja Kankaanpään vastaanottokeskuksissa viime vuoden syyskuun lopussa vajaan 2000. (STT info www.sivut.fi.) Osalla näistä henkilöistä on korkeakoulutustaustaa ja korkeakoulukelpoisuutta, mikä ilmeni hanketiimin selvittäessä kotoutumiskoulutuksessa olevia korkeakoulukelpoisia.

Satakunnan ELY-keskuksen ja Satakuntaliiton tilaamassa, konsulttiryitys MDI:n julkaisemassa Satakunnan maahanmuuttovirrat tilastojen valossa -raportissa kuvataan Satakunnan tilannekuva maahanmuuttovirtojen määrän, vieraskielisen väestön kehityksen ja ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden näkökulmasta. Analyysissä keskityttiin toteutuneeseen kehitykseen vuosilta 2010–2021 ja ennakoitiin tulevaa kehitystä kunnittaisen ikä- ja kieliryhmittäisen väestöennusteen perusteella aina vuoteen 2040 saakka. Satakunnassakin tavoitteena on tulevaisuudessa kaksinkertaistaa työperäisen maahanmuuton määrä ja kolminkertaistaa ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä. (Aro 2022.)

Satakunnassa muuttovoittoa on 2010–2021 aikana ollut keskimäärin 547 henkilöä vuodessa muuttovoiton kaksinkertaistuessa ja vieraskielisten osuuden 2,6-kertaistuessa tuon kymmenen vuoden aikana. Rauma ja Pori olivat alueen vetovoimaisimmat muuttopaikat. Vuonna 2021 Satakunnan väestöstä oli 4,3 % vieraskielisiä. (Aro, 2022, s. 28.) Kuvassa 3 näkyy vuonna 2020 tilastoidut Satakunnassa asuvat suurimmat vieraskieliset ryhmät, joista suurimpina kieliryhminä venäjä, viro, puola, arabia ja englantia.

Suurimmat vieraskielisten ryhmät Satakunnassa vuonna 2020

Lähde: Tilastokeskus, Statfin; väestörakenne

- Viereisessä puukartassa on kuvattu Satakunnan vieraskielisten määrät kieliryhmittäin vuonna 2020.
- Satakunnassa oli yhteensä 8 543 vieraskielistä asukasta vuoden 2020 lopussa.
- **Satakunnan suurimmat kieliryhmät olivat venäjän-, viro-, puolan-, arabian- ja englanninkieliset vuonna 2020.**
- Lähes joka kolmas Satakunnan vieraskielinen oli venäjän- tai virokielinen.

Kuva 3. Satakunnan suurimmat vieraskielisten ryhmät (Aro, 2022, s. 40).

Raportin mukaan Satakunnan väestöennuste näyttää kolmen eri mittauksen mukaan vähenevän vuoteen 2040 mennessä alueen ikäjakaumasta johtuvan kuolleisuuden vuoksi. Kuvassa 4 näkyy, että vuonna 2040 väestötappio olisi tilastokeskuksen ennusteen mukaan -24 900. Työvoiman poistuman ennustetaan olevan -77 800 henkilöä tarjontaa suurempi vuosina 2021–2040. (Aro, 2022.)

MIKSI maahanmuuttovirrat ovat kriittinen menestystekijä Satakunnan tulevan kehityksen kannalta?

-24 900

**Satakunnan väestö vähenisi vuoteen 2040
mennessä Tilastokeskuksen väestöennusteen
(2021) mukaan**

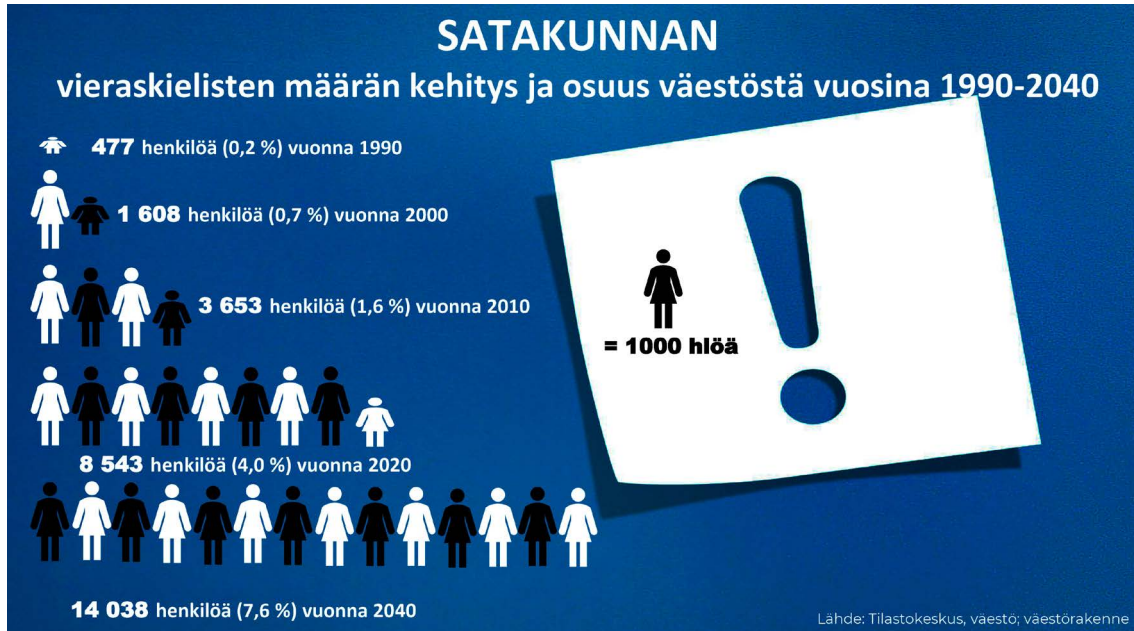
-77 800

**Työvoiman poistuma 60-64 -vuotiaissa
verrattuna työvoiman tarjontaan 20-24 -
vuotiaissa vuoteen 2040 mennessä
Tilastokeskuksen väestöennusteen (2021)
mukaan**

Kuva 4. Satakunnan väestön vähentyminen ja työvoiman poistuma 2040 mennessä (Aro, 2022, 48).

Vieraskielisten osuus Satakunnassa näyttää tilastojen valossa kuitenkin kasvavan. Vuoteen 2040 mennessä vieraskielisten osuus kasvaisi 7,6 %:iin. (Kuva 5) (Aro, 2022, s. 17.) Tämä ei riitä kuitenkaan paikkaamaan työvoiman tarvetta.

Kuva 5. Vieraskielisten määrän kehitys nykyisen tiedon valossa vuoteen 2040 (Aro 2022, s. 17).

Kansainvälisen työvoiman saatavuudessa positiivista signaalia tuo se, että ulkomaalaisten korkeakouluopiskelijoiden määrä on Satakunnassa viimeisen 10 vuoden aikana kasvanut kolmanneksella. Sen mahdollistavat Satakunnan ammattikorkeakoulun englanninkieliset tutkinto-ohjelmat, joita on tarjolla tällä hetkellä jopa kahdeksan bachelor-tason tutkintoa ja kolme master-tason tutkintoa. Aron raportissa tilastoidaan, että Satakunnassa on kesimäärin ollut vuosina 2010–2020 aikana 221 ulkomaalaista korkeakouluopiskelijaa per vuosi. Yhteensä ulkomaalaisia tutkinto-opiskelijoita vuosien 2018–2020 aikana Satakunnan korkeakouluissa oli 924, joista suurin osa Satakunnan ammattikorkeakoulussa. (Aro, 2022, s. 40, 41.)

Satakunnan ammattikorkeakouluista valmistuneista noin kolmannes (31,5 %) ja Satakunnan yliopistoista valmistuneista 8,3 % sijoittui Satakuntaan kolme vuotta valmistumisesta (Aro 2022, 2. 43). Aro esittää johtopäätöksissä, että työ- ja koulutusperustaisen sekä humanitaarisen maahanmuuton lisääminen sekä ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden saaminen sisältää eniten liikkumavaraa nettomaahanmuuton tason nostoon. Satakunnassa nyt asuvien maahanmuuttajien jatkoomuuttoa pois alueelta pitäisi kyetä myös patoamaan. Nettomaahanmuuton kaksin- tai kolminkertaistaminen riittäisi tasapainottamaan väestön vähenemisen vuoteen 2040 mennessä. (Aro, 2022, s. 57.)

Kesäkuussa 2022 silloinen Porin kaupunginjohtaja Aino-Maija Luukkonen ja Turun yliopiston professori Kalervo Väänänen julkaisivat Satakunnan Kansassa yhteisen kirjoituksen, jossa painottivat koulutusperäisen maahanmuuton merkitystä alueen elinvoiman pelastajana. Väänänen on selvittänyt myös Satakunnan korkeakoulutuksen kehittämismahdollisuuksia omassa julkaisussaan ja esittänyt toimenpiteitä väestö- ja työvoimapulan ehkäisemiseksi. Yhtenä ratkaisuna Väänänen näkee koulutusperäisen maahanmuuton ja sitä kautta koulutuksellisten toimenpiteiden kehittämisen (englanninkieliset koulutukset ja suomen kielen koulutuksen lisääminen). (Ks, Luukkonen & Väänänen, 2023; Väänänen, 2021.)

Koulutusperäisen maahanmuuton lisääminen haastaa Pre SIMHE Satakunta -hanketiimin selvityksen mukaan koulutuskentän ja sen sidosryhmät edelleen kehittämään kotouttavia, koulutukseen hakeutumista ja koulutusta tukevia sekä työllisyyttä edistäviä toimia. Koulutusperäisen maahanmuuton lisäämisen ja toisaalta poismuuton estämisen keinoja on pohdittu ja mallinnettu Pre SIMHE Satakunta -hankkeessa siltä osin, miten korkeakoulutukseen pääsyä sujuvoitetaan neuvonnalla ja valmennuksella sekä miten parannetaan kotoutumisen ja työllistymisen tietä koulutuksen aikana urapalveluja kehittämällä.

3 Kansalliset SIMHE-palvelut Satakunta-mallin lähtökohtana

Marja Tomberg, Szilvia Simon-Nagy

Kansallinen SIMHE-toiminta on ollut Pre SIMHE Satakunta -hankkeen lähtökohtana, kun on lähdetty miettimään Satakunnan korkeakoulutuskentälle sopivaa mallia maahanmuuttajien korkeakoulutukseen hakeutumisen ja koulutusperäisen maahanmuuton kehittämiseksi.

SIMHE (Supporting Immigrants in Higher Education) -toiminnan tavoitteena on sujuvoittaa korkeasti koulutettujen maahanmuuttajien ja ulkomaalaistaustaisten aiemmin hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista, korkeakouluun ohjautumista, tutkinnon suorittamista sekä työllistymistä Suomeen. SIMHE-vastuukorkeakoulut, joita tällä hetkellä on Suomessa 10, tekevät monipuolista yhteistyötä alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Niiden tavoitteena on hyödyttää koko korkeakoulukenttää ja levittää hyviä käytäntöjä. Toimintaa kansallisesti koordinoi SIMHE-yhteistyöryhmä. (Opetushallituksen [www-sivut](#))

Käytännössä SIMHE-vastuukorkeakoulujen palvelut sisältävät ohjaus- ja tutkintojen tunnistamiseen ja tunnustamiseen sekä työllistymisen tukemiseen liittyviä palveluja, valmentavaa ja täydentävää koulutustarjontaa, henkilökohtaista tai -ryhmäohjausta sekä suomen kieltä kehittävää koulutustarjontaa. (Kuva 6) SIMHE-palvelut on suunnattu ensisijaisesti jo Suomessa asuville korkeasti koulutetuille tai korkeakoulutukseen pyrkivillä maahanmuuttajille. SIMHE-korkeakoulujen tutkinto-opiskelijoiden joukossakin on maahanmuuttajataustaisia henkilöitä, mutta lähtökohta ja olettaus on, että he saavat tarvitsemia tukipalveluita oppilaitoksen sisältä, kuten hakija- tai opiskelijapalveluista.

SUPPORTING IMMIGRANTS IN HIGHER EDUCATION

KOHDERYHMÄ	OHJAUS JA NEUVONTA	KOULUTUS-TARJONTA	VERKOSTO
KORKEASTI KOULUTETTUT MAAHANMUUTTAJAT	OHJAUS OSAAMISEN TUNNISTAMISEEN JA TUTKINTOJEN TUNNUSTAMISEEN	KORKEAKOULU-OPINTOIHIN VALMENTAVAT KOULUTUKSET	KORKEAKOULUT, SIMHE-OHJAUSVERKOSTO ja TOISEN ASTEEN OPPILAITOKSET
KORKEAKOULU-OPINTOIHIN PYRKIVÄT MAAHANMUUTTAJAT	KOULUTUSOHJAUS	SUOMEN KIELEN KURSSEJA, KIELITUTKINTO-VALMENNUS	KUNTA JA VIRANOMAISET (esim. TE-palvelut, ELY-keskus)
	URAOHJAUS	TYÖNHAKUVALMENNUS	SIDOSRYHMÄT (esim. kolmas sektori, hankkeet, maahanmuuttajayhdistykset)

Kuva 6. SIMHE-vastuukorkeakoulujen toiminta pähkinänkuoressa.

Vaikka SIMHE-vastuukorkeakoulut antavat samansuuntaisia palveluita, joiden tavoitteet ovat yhteneväisiä, jokainen SIMHE-korkeakoulu on rakentanut palvelukokonaisuutensa omanlaiseksi ja oman alueen tarpeisiin sopivaksi. Omia palveluja kehitetään ja monipuolistetaan omassa oppilaitoksessa, mutta hyviä käytänteitä jaetaan ja hyödynnetään SIMHE-verkostossa. Ensisijaisena tarkoituksena ei ole rekrytoida opiskelijoita omaan oppilaitokseen vaan etsiä jokaiselle SIMHE-ohjattavalle juuri hänelle sopivan koulutuksen, palvelun tai tukimuodon.

SIMHE-ohjaus aina alkaa henkilökohtaisella ohjauskeskustelulla, jossa kartoitetaan ohjattavan taustan ja keskustellaan hänen tavoitteestaan ja tulevaisuussuunnitelmistaan. Tätä kartoitustyötä tehdään kokonaisvaltaisesti. Tavoitteena on auttaa ohjattavaa hahmottamaan omaa osaamistaan ja vahvuuksistaan. SIMHE-ohjauksessa pyritään irrottamaan osaamista ammattitaustasta ja tutkinto- sekä työnimikkeestä ja nimeämään sitä taidoiksi, jota arvostetaan suomalaisessa työelämässä.

SIMHE-verkostossa kumuloituu osaamista ja tietoa suomalaisesta korkeakoulukentän tarjonnasta laajasti. Vastuukorkeakoulut tekevät tiivistä yhteistyötä keskenään eri foorumeilla, mikä tekee yksittäisten ohjaajien työtä helpoksi. SIMHE-verkoston lisäksi, vastuukorkeakoulut hyödyntävät alueellista yhteistyöverkostoaan muiden toimijoiden kanssa. Yhteistyökumppaneita löytyy niin julkisen sektorin kuin kolmannen sektorin puoleltakin, esimerkkinä voimme mainita kuntia, toisen asteen oppilaitoksia, seurakuntia, maahanmuuttajayhdistyksiä ja laaja skaala erilaisia hankkeita. Viranomaistahot, kuten TE-toimistot, ELY-keskukset myös tekevät alueellista yhteistyötä SIMHE-vastuukorkeakoulun kanssa.

SIMHE-ohjauksiin ohjaututaan eri kanavien kautta. SIMHE-palvelujen tutuksi tekeminen vie aikaa, mutta kun ne ovat paikallisesti riittävän näkyvissä, eri tahot ohjaavat henkilöitä mielellään SIMHE-palveluiden piiriin. Esimerkiksi TE-toimistojen ja toisen asteen oppilaitosten ohjaamana moni löytää tiensä SIMHEen. Isommissa kaupungeissa SIMHE-palvelut ovat päässeet saman katon alle eri palveluja tarjoavien tahojen kanssa paikkoihin, joissa ihmiset liikkuvat. Tästä on loistava esimerkki Turun kaupungin Monitori, joka toimii kaupungin ydinkeskustan kauppakeskuksen katotasolla. Monitorissa tarjotaan palveluja kaikille kaupungin asiakkaille eri elämänvaiheeseen liittyvissä asioissa. Monitorin yhtenä toimijana on International House Turku, joka kokoaa yhteen kotoutumisen edistämistä ja tukemista sekä kansainvälisten osaajien houkuttelua tarjoavat neuvonta- ja ohjauspalvelut Turussa ja Turun alueella. Palvelut ovat saatavilla monikielisesti ja monikanavaisesti matalalla kynnyksellä. SIMHE Turun toimipiste löytyy International House Turku tiloissa.

SIMHE-ohjaus on laaja kokonaisuus. Siihen sisältyy opiskeluun liittyvä ohjaus ja uraohjaus sekä ohjaus osaamisen tunnistamiseen ja tutkintojen tunnustamiseen. Kokonaisen tutkinnon suorittaminen ei ole aina välttämättä tarkoituksenmukaista, kun henkilöllä on kotimaassaan suoritettu korkeakoulututkinto. Monesti riittää osaamisen päivittäminen tai täydentäminen löytämällä ohjattavan tilanteeseen sopivinta opiskeluvaihtoehtoa. Neuvonta ja ohjaus on tarpeen, kun ulkomaalaistaustainen henkilö haluaa saada varmuutta omassa kotimaassaan suoritettujen tutkintonsa arvosta suomalaisessa koulu- ja työelämässä.

Ohjauksessa korostuu suomalaisen korkeakoulukentän syvä tuntemus, joskin ohjaajat ovat usein itseoppineita ja käyttävät ohjauksessa verkostojaan oikean tiedon hakemiseksi. SIMHE-ohjaajat eivät ole päteviä tekemään virallisia päätöksiä tutkintojen tunnustamisesta, mutta he ovat monella tapaa tukena tutkinnon tunnustamista hakevalle henkilölle. SIMHE-ohjaajat voivat auttaa muun muassa viranomaispäätöksen tarpeen selvittämisessä, tunnustamishakemuksen läpikäynnissä, virallisen kääntäjän löytämisessä, viranomaispäätöksen tulkinnaissa sekä tarpeen mukaan täydennyskoulutuksen löytämisessä.

Henkilökohtainen ja asiakaslähtöinen ohjaus on SIMHE-toiminnan ydin, ja se toteutuu eri vastuukorkeakouluissa hieman eri tavoin. Ohjaus voi tapahtua läsnä, etänä tai sähköpostin välityksellä ja eri kielillä. Paikkana on oppilaitoksen omat tilat tai yhteistyökumppanien matkan kynnyksen tilat, johon kohderyhmän on helppo löytää ja tulla. Henkilökohtaisen ohjauksen lisäksi SIMHE-toimintaan monesti sisältyy ryhmäohjaus eri aiheista sekä tapahtumia kuten paneelikeskusteluja tai työpajoja. Näissä tapahtumissa käsitellään muun muassa tutkintojen tunnustamista tai esimerkiksi ammatillisen verkoston rakentamista.

Ohjauksen ohella SIMHE-vastuukorkeakoulut tarjoavat myös osaamista täydentäviä koulutautumismahdollisuuksia ulkomaalaisille. Kyseessä voi olla lyhyempiä intensiivikursseja, kuten suomen kielen kursseja esimerkiksi B2-tasosta ylöspäin sekä kielitutkinto- ja työnhaakuvalmennuksia. Joissakin vastuukorkeakouluissa on tarjolla myös korkeakouluopintoihin valmentavia koulutuksia. Nämä ovat jo laajempia kokonaisuuksia, joiden tavoitteena on lisätä korkeakoulukelpoisten maahanmuuttajien opiskelu- ja työelämävalmiuksia ja nopeuttaa pääsyä koulutukseen ja työhön. Valmentavat koulutukset voivat olla monialaisia tai alakohdaisia ja ne voivat sisältää suomen ja englannin kielen sekä oman ammattialan opintoja, yhteiskuntatietoa, opiskelutaitoja kehittäviä kursseja ja opinto-ohjausta tai mentorointia.

Tämän luvun tekstissä hyödynnettiin Opetushallituksen SIMHE-materiaalia sekä SIMHE-vastuukorkeakoulujen omien nettisivujen tietoa (Opetushallitus, 2023).

4 Hankkeiden hedelmiä mallinnusprosessiin

Marja Tomberg, Szilvia Simon-Nagy

Pre SIMHE Satakunta -hanke näkee Satakunnan alueella asuvien maahanmuuttajien ja täällä opiskelevien ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden koulutuspalvelujen kehittämisen yhtenä ratkaisuna Satakunnan alueen työllistymisen tukemiseksi. Mitä asioita sitten pitäisi koulutusorganisaatioissa kehittää? Tätä lähdimme selvittämään tutustumalla aiheeseen liittyvien, sekä käynnissä olevien että päättyneiden hankkeiden tuloksia ja ideoita tämän esiselvitystyön tueksi. Hankkeiden tuloksista ja ajatuksista saatiin taustatukea ja varmistusta mallinnuksen tärkeyteen ja tarpeeseen sekä erilaisia vinkkejä toteutukseen. Hanke-toiminta tämän teeman ympärillä todella kukoistaa – hankeviidakossa olikin syytä pitää oma visio kirkkaana.

SIMHE-palveluja tarjotaan kansallisesti hankkeiden voimin, ja ne ovat olleet Pre SIMHE Satakunta -hankkeenkin ohjenuorana. Mm. OKM:n rahoittamassa Valmentavasta valmiiksi -hankkeessa tuotettu korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen kansalliset suositukset viitoittavat satakuntalaisen valmentavan koulutuksen toteutusmallia (Valmentavasta valmiiksi -hanke 2017–2019). Päällimmäiseksi kansallisella tasolla nousivat kuitenkin osaamiskeskuksiin liittyvät monen toimijan yhteistyönä toteutetut hankkeet. Näissä toteutettiin yhden oven periaatteen mallia -palvelut oli keskitetty saman katon alle sujuvoittamaan käytännön työtä. Työ- ja elinkeinoministeriön Talent boost -ohjelmassa toteutettuja hankkeita, valmentavaa koulutusta tarjoavaa hanketta ja korkeakoulutustasolle suomen kielen vahvistamiseen keskittyvä hanke Kielibuusti olivat myös esiselvityksen pohjana. Monella alueella tunnuttiin olevan aina askeleen edellä Satakuntaa näissä kansainvälisiin osaajiin liittyvissä toimissa, vaikka Satakunnassakin tapahtuu paljon.

Satakunnan hankkeista nostamme esiin ensin muutaman kansainvälisten osaajien työllistymiseen perehtyneiden selvitysten tuloksia. Satakunnan ammattikorkeakoulussa julkaistiin vuoden 2022 alussa Satakuntaliiton rahoittamana Next Level – Recruitment Challenges for International University Students and Answering Them in Satakunta -hankkeen tuotoksena esiselvitysraportti siitä, mitä keinoja kaupunki- ja yritysyritysteistyössä sekä koulutusorganisaatioissa on käytettävissä ja kehitettävissä, jotta SAMKin kansainvälisten opiskelijoiden työllistyminen olisi jatkossa helpompaa, joustavampaa ja tavoitteellisempaa. Keskeiseksi keinoksi esiselvityksessä nähtiin urapalvelujen kehittäminen, työelämätodistukset eli -sertifikaatit, joiden saamiseksi opiskelijan tulisi suorittaa joko suomalaisen työelämän ja kulttuurin kurssi

sekä työharjoittelu Suomessa tai vaihtoehtoisesti vain toinen edellä mainituista, suomen kielen opinnot ja tuki sekä sosiaalinen ja akateeminen verkostoituminen. (Elo, Lundell ja Tomberg, 2022.) Pre SIMHE Satakunta -hankkeessa on vastattu nyt tähän Next level -hankkeen esittämään urapalvelujen kehittämishaasteeseen ja lähdetty mallintamaan tarkemmin näitä palveluja.

SAMKista Business management and entrepreneurship -tutkinnon suorittaneen, kv-hankesuunnittelijana toimivan Jaana Sävelen opinnäytetyössä *Should I stay or should I go? Why SAMK's International Students too often leave Satakunta after graduation and what should be done about it?* (2022) perehdytään, mitkä ovat kansainvälisten opiskelijoiden syyt jäädä Satakuntaan tai lähteä pois, mihin palveluihin olisi syytä kiinnittää huomiota ja edelleen kehittää, jotta edellytykset kansainvälisten opiskelijoiden kotoutumiseen ja alueelle jäämiseen olisivat entistä paremmat. Raportissa alleviivataan kielen oppimisen tarjonnan merkitystä, yhtenä näkökulmana myös paikalliseen murteeseen perehtymistä. Englannin kielen käyttö palveluissa ja toisaalta palvelujen merkityksen avaaminen opiskelijoille on tärkeää. Kolmannen sektorin kanssa tehtävän yhteistyön syventämiselle on myös tilausta. (Sävel, 2022.) Opinnäytetyön pohjalta on SAMKissa aloitettu samanniminen hanke, joka pyrkii vastaamaan kehityshaasteisiin. Sävelen hanketulokset alleviivaavat Pre SIMHE Satakunta -hanketiimin mielestä erityisesti urapalvelujen, työelämäyhteistyön ja mentoroinnin kehittämisen tärkeyttä. Näihin työkaluihin panostetaan myös tämän hankkeen mallinnuksessa.

ESR-rahoitteisessa *Opin portailta työelämään Satakunnassa* -hankkeessa on tuettu maahanmuuttajataustaisten tutkinto-opiskelijoiden siirtymistä työelämään ja vahvistettu työelämän edustajien monikulttuurisuus- ja ohjausosaamista (*Opin portailta* -hankkeiden [www-sivut](#) n.d.). Tämän hankkeen ja muun *Opin portailta* -hankeperheen tulosten ja tuotosten hyödyntäminen tämän selvityksen pohjalta mallinnettaviin palveluihin on tärkeää. Esimerkiksi suomen kielen vahvistamiseen liittyneet *Kohti B2* -tasoa intensiivikurssit, *Monikieliseen ja -kulttuuriseen ohjaukseen* sekä *kielitietoisuuteen* liittyvä materiaali sekä julkaistut artikkelit ja kirjoitukset voidaan edelleen hyödyntää seuraavissa hankkeissa ja koulutustoiminnassa.

Vuosina 2016–2019 toteutettiin monen organisaation yhteistyönä EAKR-rahoitteinen NOPSAN hanke, jossa Satakunnasta mukana olivat WinNova ja SAMK, ja jonka tuloksena syntyi malli 2. asteen jatko-opintoväylästä ammattikorkeakouluun. Nopsa-väylää toteuttavat tällä hetkellä yhteistyössä SAMK ja WinNova. Nopsa-väyläopinnoissa sopimuskumppaneidemme ammatillisen toisen asteen opiskelija suorittaa opintojensa aikana sopimuksen mukaisesti SAMKin avoimen ammattikorkeakoulun opintoja 14–18 op ja saa sitten

”pääsylimpiin” SAMKiin tutkinto-opiskelijaksi samaan tai vastaavaan tutkinto-ohjelmaan. Tähän, nyt jo vakiintuneeseen koulutukseen pääsyn väylään palaamme myöhemmin raportissa, kun mietimme Valmentavan koulutuksen pääsylimpiä.

Karelian-ammattikorkeakoulun hallinnoima, opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama PrepProg-hanke on juuri alkanut ja toteuttaa englanninkielistä korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen pilottia. Yhdeksän korkeakoulun yhteishankkeen kohderyhmänä on Suomessa asuvia tilapäistä suojelua saaneita ukrainalaisia. Koulutus toteutuu kokonaan verkossa ja siinä on tarjolla yhteensä 100 opiskelupaikkaa. Opetus painottuu englannin kielen opintoihin, mutta siinä tuetaan myös suomen/ruotsin kielen oppimista, koska se nähdään kotoutumisen ja työllistymisen kannalta tärkeänä asiana. Suomenkieliset valmentavat koulutukset ovat jo osa monien korkeakoulujen vakiintunutta opintotarjontaa. PrepProg-hankkeen tavoitteena on, että hankkeen päättymisen jälkeen myös englanninkieliset valmentavat koulutukset siirtyisivät osaksi ammattikorkeakoulujen opintotarjontaa ja että ne olisivat tarjolla kaikille maahanmuuttajaryhmille koko Suomessa. (Sevonius-Hale ja Hirard, 2022.)

Diakissa laajemminkin, mutta myös Porin kampuksen juuri käynnissä olevissa hankkeissa, toteutetaan SIMHE-tyyppisiä toimintoja. Toiminnasta saatuja kokemuksia ja materiaalia hyödynnetään tässä hankkeessa. ESR-rahoitteinen Monikulttuurinen ohjaustyö Ohjaamossa -hanke tekee elämän eri osa-alueisiin liittyvää ohjaus- ja neuvontatyötä. Fokuksessa tässä hankkeessa ovat alle 30-vuotiaat nuoret. (Monikielinen ohjaamo n.d.) Turvapaikanhakijat töihin Satakuntaan -hanke, jonka rahoittaa myös ESR, järjestää työnhakutaitoja kehittäviä työpajoja sekä suomen kielen opetusta myös ammattialakohtaisesti. Tässä hankkeessa myös kartoitetaan osallistujien työ- ja koulutustausta. (Vahvuutta osallisuuteen www-sivut n.d.) ESR-rahoitteisessa Opin portilla Satakunnassa -hankkeessa (2016–2019) kokeiltiin ammattikorkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta erityyppisillä kokeiluilla. Pääsykoevalmennus ja hankkeen aikana järjestetty erillishaku sekä opintojen aikainen tuki ovat konkreettisesti tukeneet maahanmuuttajien pääsyä opiskelijaksi Diakiin sekä menestyä opinnoissa. (Halonen, Sundqvist & Tomberg, 2018; Opin portilla -hankkeiden www-sivut n.d.) Näitä kokeiluja ja käytäntöjä käytetään soveltuvin osin myös tähän mallinnukseen ja edelleen mahdolliseen pilotointiin.

5 Diakin ja SAMKin nykytilanne ja toiveet

Marja Tomberg, Szilvia Simon-Nagy

Satakuntaan sopivan mahdollisen SIMHE-tyyppisen mallin rakentamiseksi Diakissa ja SAMKissa kartoitettiin tarpeita ja näkemyksiä laajasti. Keskusteluja käytiin organisaatioiden sisällä olemassa olevasta neuvonnasta ja uraohjauksesta, ja pohdittiin valmiuksia kehittää omaa SIMHE-tyyppistä toimintaa Satakuntaan. SAMKin ja Diakin Porin-kampuksen opiskelijayhteisön rakenne on erilainen: SAMKissa opiskelee paljon kansainvälisiä opiskelijoita englanninkielisissä tutkinto-ohjelmissa ja muutamia maahanmuuttajia suomenkielisissä tutkinto-ohjelmissa. Diakin Porin-kampuksella on vain suomenkielisiä tutkinto-ohjelmia, joihin tavoitteena olisi saada maahanmuuttajia opiskelemaan. SIMHE-tyyppiset palvelut nähdään tärkeäksi molemmissa organisaatioissa, mutta painopisteet toteutuksissa erilaisina. Siksi yhteistyönä toteutettava malli on tärkeää.

5.1 Diakonia-ammattikorkeakoulu (Diak)

Diakonia-ammattikorkeakoulun (Diak) viidellä kampuksella opiskelee lähes 3 000 opiskelijaa. Kampukset sijaitsevat Helsingissä, Turussa, Porissa, Pieksämäellä ja Oulussa. Diakissa voi opiskella sosiaali-, terveys-, kirkon ja tulkkauksen alojen tutkinto-ohjelmia. Tarjolla on 11 AMK-tutkinto-ohjelmaa ja viisi YAMK-tutkinto-ohjelmaa, kaksi englanninkielistä AMK-tutkinto-ohjelmaa ja kaksi YAMK-tutkinto-ohjelmaa. Diakin Porin-kampuksella opiskelee tällä hetkellä noin 400 opiskelijaa ja vain yksittäisiä ulkomaalaistaustaisia opiskelijoita. (Ks. Diakin [www-sivut](#).)

Diakin Porin-kampuksella ei tarjota tutkinto-ohjelmia englannin kielellä, minkä takia moni alueella asuvaa maahanmuuttajaa jättää hakematta Diakiin opiskelemaan. Lisäksi Porin-kampuksen henkilökunta on sitä mieltä, että Diak yksinkertaisesti ei ole tai on vain hyvin heikosti tunnettu alueen maahanmuuttajaväestön keskuudessa. Porin-kampuksella nähdään SIMHE-tyyppinen toiminta yhtenä merkityksellisenä keinona tehdä Diakia tutuksi maahanmuuttajille ja samalla houkutella heidät opiskelemaan Diakiin.

Eri kampuksillaan Diak on toteuttanut SIMHE-tyyppistä toimintaa jo aiemminkin. Osa palveluista kuuluu oppilaitoksen peruspalveluihin, kuten opiskelijoiden ohjaus koulutusasioissa ja aiemman hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (AHOT). Jotkut palvelut ovat olleet hankeperäisiä, kuten eri tasoiset suomen kielen kurssit ja ammattikorkeakouluun

valmentavat koulutukset. Oppilaitoksen peruspalvelut ovat tarkoitettuja omille opiskelijoille ja hankepohjaiset palvelut pääsääntöisesti talon ulkopuolella oleville ihmisille. Suomen kielen kurssien ja valmentavien koulutusten tavoitteena on ollut parantaa maahanmuuttajataustaisten ihmisten valmiuksia hakeutua korkeakouluopintoihin. Jotkut Diakin hankkeet ovat tarjonneet maahanmuuttajataustaisille opiskelijoilleen myös opintojen aikaista tukea esimerkiksi erilaisten tukipajojen muodossa. Hankepohjainen valmentava koulutus ja siihen liittyvä erillishaku on toteutunut onnistuneesti myös Porin-kampuksella, joten henkilökunnan kesken ollaan sitä mieltä, että näitä palveluja kannattaa ehdottomasti ottaa uudestaan käyttöön.

Avoin AMK-opintoihin ohjaava ohjaus muille kuin oppilaitoksen omille opiskelijoille toteutuu Diakissa jo nyt. Ohjausta tekevä ohjaaja katsoo karkeasti ulkomailla suoritetun tutkinnon sisältöä, ja jos hakija hakeutuisi saman alan opintoihin Diakissa, ohjaaja suosittelee hakijalle opiskella sellaisia opintojaksoja avoimessa ammattikorkeakoulussa, joita hän ei ole opiskellut vielä. Ei kannata opiskella uudestaan opintojaksoja, joista hakija todennäköisesti saa hyväksynnän aiempien opiskelujen perusteella.

Valmentavien koulutusten lisäksi myös erilaiset täydennyskoulutukset ja polkuopinnot nähdään Diakin mahdollisuutena tarjota SIMHE-tyyppistä toimintaa. Korkeasti koulutetut maahanmuuttajat eivät välttämättä halua opiskella kokonaista tutkintoa uudestaan. He kaipaavat oman osaamistaan täydentäviä koulutuksia. Omassa kotimaassa hankitun tutkinnon tunnistamiseenkin monesti vaaditaan osaamisen täydentämistä.

Polku-opinnot on puolestaan keino helpottaa korkeakouluopintoihin pyrkivien henkilöiden pääsyä korkeakouluun. Polkuopinnoilla tarkoitetaan avoimessa AMK:ssa suoritettavia lukuvuoden mittaisia opintoja, jotka suoritettuaan opiskelija voi hakea tutkinto-opiskelijaksi erillishaussa ilman yhteishakuun osallistumista. Voisi miettiä, miten on mahdollista räätälöidä esimerkiksi Diakissa tarjolla olevia polkuopintoja kokonaisuudeksi, jossa huomioidaan maahanmuuttajataustaisten hakijoiden omat tarpeensa.

Valmentavan koulutuspaketin rakentamisessa voidaan hyödyntää Diakin Bachelor's Degree in Social Services ja Nursing sekä asioimistulkkiopintojen soveltuvia opintojaksoja ja aiempien monikulttuurisuushankkeiden koulutusmateriaalia. Valmentavaan koulutuspakettiin aina sisältyy myös suomen kielen opinnot sekä opinto-ohjaus ja mentorointi. Diakilla on hyvät tuoreet kokemukset mentorointiohjelmasta, joka on monipuolistanut Diakin alumnitoimintaa. Näiden lisäksi uraohjauksesta voisi myös olla hyötyä. Asioimistulkkiopiskelijoiden ohjauksessa huomattiin, että heillä on suhteellisen heikot työnhakutaidot.

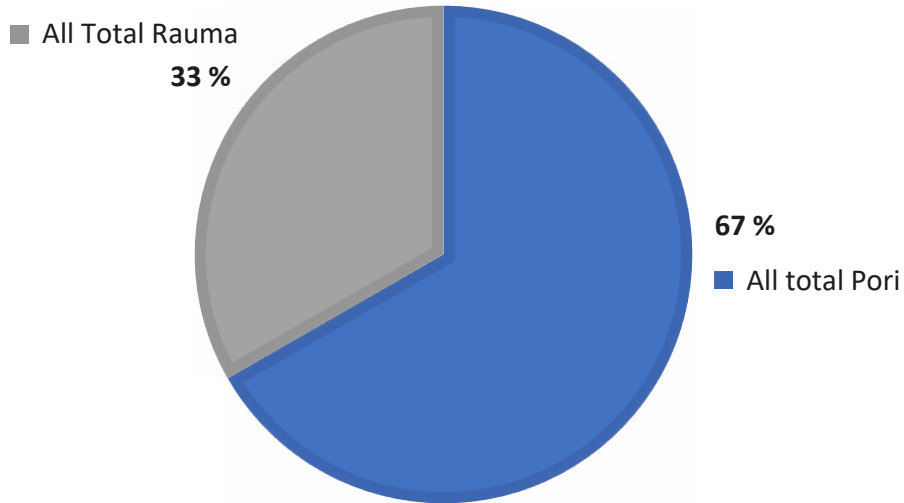
Diakin Porin-kampuksen henkilökunnan kanssa käydyssä keskustelussa nousi ajatus, että Satakunta tarvitsisi paikkaa, jossa ulkomailla tutkinnon tai opintojaan suorittaneella on mahdollisuus keskustella omista vahvuuksistaan ja osaamisestaan sekä tulevaisuussuunnitelmistaan ja jossa saisi neuvontaa näihin asioihin liittyen. Nykyään tätä prosessia jokainen joutuu hoitamaan itse.

SIMHE-toiminnan kannalta Diakin heikkoutena koettiin sen heikko tunnettavuus potentiaalisten opiskelijoiden keskuudessa. Diakilla tärkeänä tavoitteena on nostaa maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden määrää sen jokaisella kampuksella. Porin-kampuksella mietittiin ratkaisuna tähän haasteeseen yhteistyön tiivistämistä alueen isojen toisen asteen oppilaitosten kanssa. Kotoutumis- sekä ammatillisen koulutuksen käyneet maahanmuuttajat ovat ehdottomasti tulevaisuuden potentiaaliset opiskelijat Diakille. Diakin henkilökunta totesi myös, että asiakkaiden näkökulmasta katsottuna järkevintä olisi tuottaa SIMHE-palveluja oppilaitosten välisenä yhteistyönä. Lisäksi Diakin kannattaisi pohtia laajentaa englanninkielistä koulutustarjontaa sen jokaiselle kampukselleen.

5.2 Satakunnan ammattikorkeakoulu (SAMK)

Satakunnan ammattikorkeakoulussa (SAMK) sen neljällä kampuksella Porissa, Raumalla, Huittisissa ja Kankaanpäässä opiskelee yhteensä noin 6 000 opiskelijaa. Kansainvälisiä opiskelijoita on tällä hetkellä yli 676 yhteenlaskettuna tutkinto- ja vaihto-opiskelijat (Kuva 7). Yli puolet (451) opiskelee Porin kampuksella ja Rauman kampuksella noin kolmannes (225). Nursing (Porissa) ja International Business (Raumalla) -tutkinto-ohjelmat ovat kansainvälisten opiskelijoiden suosituimmat englanninkieliset alat. (Satakunnan ammattikorkeakoulun www-sivut 2023.)

TOTAL INTERNATIONAL STUDENTS PORI & RAUMA %

Kuva 7. Kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden ja vaihto-opiskelijoiden yhteismäärä Satakunnan ammattikorkeakoulussa. Tilanne helmikuussa 2022.

Englanninkielisissä tutkinto-ohjelmissä on mahdollisuus opiskella suomen kieltä 0-tasolta (Finnish 1) aina tasolle B1-asti (Finnish 5), yhteensä 18 op:een verran. Tämän jälkeen opiskelija voi halutessaan kokeilla opetushallituksen Yleisen kielitutkinnon (YKI) suorittamista, jolla voi todistaa virallisesti esimerkiksi terveysalalla tällä hetkellä vaadittavan kielitason. Nursing-opiskelijoiden opetussuunnitelmassa on tarjolla lisäksi 3 op:een paketti Nursing Finnish -opintoja, joilla vahvistetaan ammatillista sanastoa. Monikielisen ja -kulttuurisen opiskelutoiminnan lisäämisestä on viime aikoina ollut paljon puhetta, ja työ sen edistämiseksi on käynnissä.

Satakunnan ammattikorkeakoulun opetuspalvelut julkaisi keväällä 2022 raportin SAMKin kv-opiskelijoiden integraation edistämisen keinoista. Tuntiopettaja lira Ostamon kokoamassa raportissa nostetaan esille erityisesti opetukseen liittyviä integraatiota kehittäviä toimia, jotka sisällöllisesti ovat samantyyppisiä kuin Pre SIMHE Satakunta -hankkeessa valmentavaan koulutukseen ajatellut sisällöt. Raportissa viitataan myös tuolloin suunnitteilla olleeseen Pre SIMHE Satakunta -esiselvityshankkeeseen. Kuvassa 8 esitetään kootusti niitä toimia, joita SAMKissa sekä tehdään että voitaisiin kehittää inklusiivisuuden tukemiseksi opintojen aikana.

Kuva 8. Integraatiota tukevia toimia SAMKissa. (Ostamo, 2022, s. 7)

Raportissa tuodaan esille myös erityisesti tarve asioille, jotka pitäisi opiskella ennen varsinaisten korkeakouluopintojen alkua. Kuvassa 9 esitetään näitä taitoja ja on katsottu sisällöllisesti taitoihin sopivia opintojaksoja.

Kuva 9. Integraatiota tukevat sisällöt opinnoissa. (Ostamo 2022, s. 7)

Pre SIMHE Satakunta -hankkeen tavoitteita on esitelty ja SIMHE-tyyppisten toimien mahdollisuuksista Satakunnassa on keskusteltu erilaisissa SAMKin omissa tilaisuuksissa. On kutsuttu koolle myös pienempiä keskusteluryhmiä, joissa SIMHE-tyyppisten toimien tarpeellisuutta on mietitty. Erityisesti osaamisen tunnistamisen ohjaamiseen liittyvien palvelujen ja uraohjauspalvelujen kehittäminen sekä valmentavan koulutuksen kehittämisen tarpeet nousivat esille keskusteluissa. Ennen korkeakouluopintoja olisi hyvä tietää suomalaisen korkeakouluopiskelun kulttuuria, jossa korostuvat digi-, itseohjautuvuus- ja tiedonhakutaidot. Myös suomalaiseen yhteiskuntaan ja kulttuuriin tutustuminen on kansainväliselle opiskelijalle tärkeää, jotta kotoutuminen ja osallisuuden prosessi etenee.

6 Kohderyhmien näkemyksiä tarvittavista palveluista

Marja Tomberg, Mona Elo ja Szilvia Simon-Nagy

Hankkeen yhtenä työpakettina oli kerätä kohderyhmän mielipiteitä SIMHE-palvelujen tarpeesta Satakunnassa. Haastateltavina keskustelemissa tilaisuuksissa olivat maahanmuuttajat. Kansainvälisille opiskelijoille ja työnantajille lähetettiin kyselylomake, jonka kautta saatiin heidän näkemyksiään. Jokaisen kohderyhmän näkemykset käsitellään omissa alaluvuissa, joista luku 6.2 on englanninkielinen.

6.1 Satakunnassa asuvat maahanmuuttajat

Osana hankkeessa tehtyä kartoitustyötä käytiin keskusteluja Satakunnassa asuvien maahanmuuttajien kanssa heidän ohjaus- ja neuvontatarpeistaan sekä kouluttautumisen- ja työllistymistilanteistaan. Haastateltavia löytyi TE-toimiston, Maahanmuuttajien neuvontapiste MAINE:n, Satakunnan Monikulttuuriyhdistyksen ja Porin vastaanottokeskuksen kautta. Lisäksi järjestettiin ryhmähaastattelua WinNovan yhdessä kotoutumiskoulutuksen ryhmässä, jossa opiskelijoina on 16 ukrainalaista tilapäisen suojelun saanutta henkilöä. Toinen, WinNovassa järjestetty tilaisuus oli Learning café, johon osallistui 10 eri taustaista kotoutumiskoulutuksen opiskelijaa.

Haastattelujen tärkeäksi teemaksi nousi suomen kielen taito. Hyvä suomen kielen taito nähdään tärkeänä kriteerinä sekä jatko-opinnoille että työllistymismahdollisuudelle. Kotoutumiskoulutuksessa haastatellut ihmiset pitävät kielikoulutusta erittäin hyödyllisenä, koska sitä kautta kehittyä arkiasioiden hoitamiseen tarvittava kielitaito. Yleinen mielipide on se, että kurssilla saavutettu kielitaito ei kuitenkaan riitä korkeakouluopintoihin tai työllistymiseen omaan ammattiin vastaavaan työhön. Toisaalta B2-tasolle tähtääviä tai B2-taitotasolta eteenpäin vieviä kielikursseja on harvoin tarjolla.

Keskustelussa haastateltavien kanssa otettiin esille valmentavat koulutukset yhtenä tukimuotona suomalaisen koulumaailmaan perehtymiseksi ja korkeakouluvalmiuksien saamiseksi. Valmentavia koulutuksia toivottiin järjestettävän selkosuomella ja alakohtaisesti, jolloin ne tutustuttavat henkilön oman alan terminologiaan. Digitaitojen kehittäminen nostettiin myös esille osana valmentavia koulutuksia, koska Suomessa toimitaan monesti verkossa sekä

opiskelun aikana, työelämässä että myös muissa arjen asioissa. Haastateltavien mielestä ideaalinen valmentava koulutus valmentaisi konkreettisesti myös alan pääsykokeeseen.

Haastateltavilla oli näkemys, että englannin kielen taito ei riitä työllistymiseen, mutta silti korkeakouluopiskelumahdollisuuksia englannin kielellä arvostetaan. Haastatteluissa ja keskusteluissa korostui tarve sekä koulutus- että uraohjaukselle. Haastateltavien on vaikea hahmottaa suomalaista koulutusjärjestelmää ja erilaisia opiskelumahdollisuuksia. Toisaalta ohjausta tarvittaisiin myös omassa kotimaassa suoritetun korkeakoulututkinnon tunnistamisessa ja tunnustamisessa. Monet kaipaavat tietoa siitä, miten voivat hyödyntää jo olemassa olevaa tutkintoaan ja työllistyä omalle ammattialalle. Tästä ihmisillä tuntuu olevan vähäinen tietous ja kokemus. On esimerkiksi epäselvää, tekevätkö viranomaiset tunnustamispäätöstä pelkästään koulutustaustan perusteella, tai vaikuttaako päätökseen myös alalta saatu työkokemus. Jotkut ovat tietoisia tunnustamisprosessista ja siihen vaadituista asiakirjoista, mutta myös nämä ihmiset myöntävät, että prosessia on paljon helpompi käydä läpi, kun siihen saa neuvoa ja ohjausta. Kotoutumiskoulutuksen opettaja tai TE-toimiston omatyöntekijä tekee myös tällaista selvitystä.

Haastattelujen aikana haastateltavilta tuli kysymyksiä, joihin muissa kaupungeissa vastataan SIMHE-ohjauksessa. SIMHE-palvelujen merkittävä rooli on siinä, että ohjattavan ei tarvitse itse kategorisoida omaa kysymystään johonkin tietyn tyyppiseen ohjaukseen, jotta hän pääsisi oikealle ohjaajalle. SIMHE-ohjaus on asiakaslähtöinen ja laaja-alainen ja SIMHE-ohjaaja auttaa asioiden selvittämisessä. Yksi haastateltava kuvaili ohjaustarpeitaan näin:

"I would need someone to help me making plans. There are so many options and I cannot decide on my own what is the best option for me. There is lots of information available but it's difficult for me to navigate in the various sources."

Uraohjauksen tarpeellisuus on myös ilmeinen ja nivoutuu koulutusneuvontapalveluun. Jotkut haastateltavat puhuivat siitä, että oman kotimaan ja Suomen työelämän välillä on paljon eroavaisuuksia, ja on esimerkiksi eri ammattinimikkeitä. Täytyy siis tutustua suomalaiseen työkulttuuriin, jotta työelämässä voisi pärjätä. Joillakin haastateltavilla ei ole ollenkaan työkokemusta, eivätkä he ole koskaan tehneet CV:tä tai työhakemusta. Heillä ei ole välttämättä tietoa siitäkään, mistä työpaikkoja voisi löytää. TE-toimisto nähdään monesti keskeisenä tahona, joka tukee työllistymistä laajamittaisesti ansioluettelon laatimisesta, työpaikan etsinnän kautta rekrytointivaiheeseen saakka. TE-toimiston rooli maahanmuuttajien elämässä kotoutumista edistävänä toimijana maahanmuuttajien on vaikea käsittää.

Lisäkouluttautumiseen haastateltavat suhtautuvat varovaisesti, mikä osittain voi johtua kulttuurisista syistä. Opiskelu aikuisiässä ja oman ammattitaidon jatkuvan kehittäminen on hyväksytty ja arvostettu asia Suomessa. Tämä positiivinen suhtautuminen näkyy siinä, että aikuisopiskeluun on luotu hyvät olosuhteet, siihen on tarjolla toimivia välineitä, hyviä teknisiä ratkaisuja ja erilaisia tukitoimia. Monessa muissa maissa on vieras ajatus opiskella tai jopa vaihtaa ammattia aikuisiässä. Haastattelujen yleinen viesti on ollut, että sen sijaan, että opiskelisi kokonaista uutta tutkintoa, ihmiset haluaisivat täydentää jo olemassa olevaa osaamistaan ja ammattitaitoaan. Tätä varten olisi hyvä saada tietoja eri alojen täydennyskoulutuksista ja niihin hakeutumisesta. Yksi haastateltava kuvaili ajatustaan lisäkouluttautumisesta näin:

”Olen motivoitunut opiskella, mutta toisaalta ajatus opiskelusta tuntuu turhauttavalta, kun minulla on jo korkeakoulututkinto omasta kotimaasta.”

Haastateltavista muutama suunnitteli jatkavansa kotimaassa kesken jääneitä korkeakouluopintojaan. Se on toki asia, jossa ohjausta ja neuvonta kaivataan, koska opintojen jatkamisen mahdollisuuden selvittäminen vaatii suomalaisen korkeakoulukentän laajaa tuntemusta.

Oman ammattialan lisäkouluttautumisen hyvänä puolena haastateltavat näkivät, että sen kautta pääsee akateemiseen yhteisöön ja verkostoitumaan, mikä tukee tarkoituksenmukaista työllistymistä. Lisäksi oman alan työkuultuuriinkin pääsee tutustumaan, mikä todennäköisesti eroaa oman maan työkuultuurista.

6.2 International students in SAMK

The international degree students at SAMK represent a specific group of foreigners when it comes to SIMHE-type of career and guidance services. These students are studying in English language study programmes which makes employment in Finland rather challenging for them due to lack of good Finnish language skills. As far as SIMHE-type of services are concerned, international students need career guidance services the most. Besides, they can profit probably the most from strong cooperation of various actors providing integration services in the region. International students studying at the SAMK Rauma campus were asked to participate in an online survey. The analysis of the results are opened below.

Student Survey Analysis

To assess the opinions and suggestions of students, an online survey was launched and shared with international students, at the SAMK campus in Rauma. The survey was active in the fall of 2023, for fourteen days, during which sixteen responses were collected. The online survey contained nine questions concerning their thoughts and opinion of what SIMHE and a career instructor should or could deal with. The topic of services which could be offered by a SIMHE-style service point is also raised in the survey.

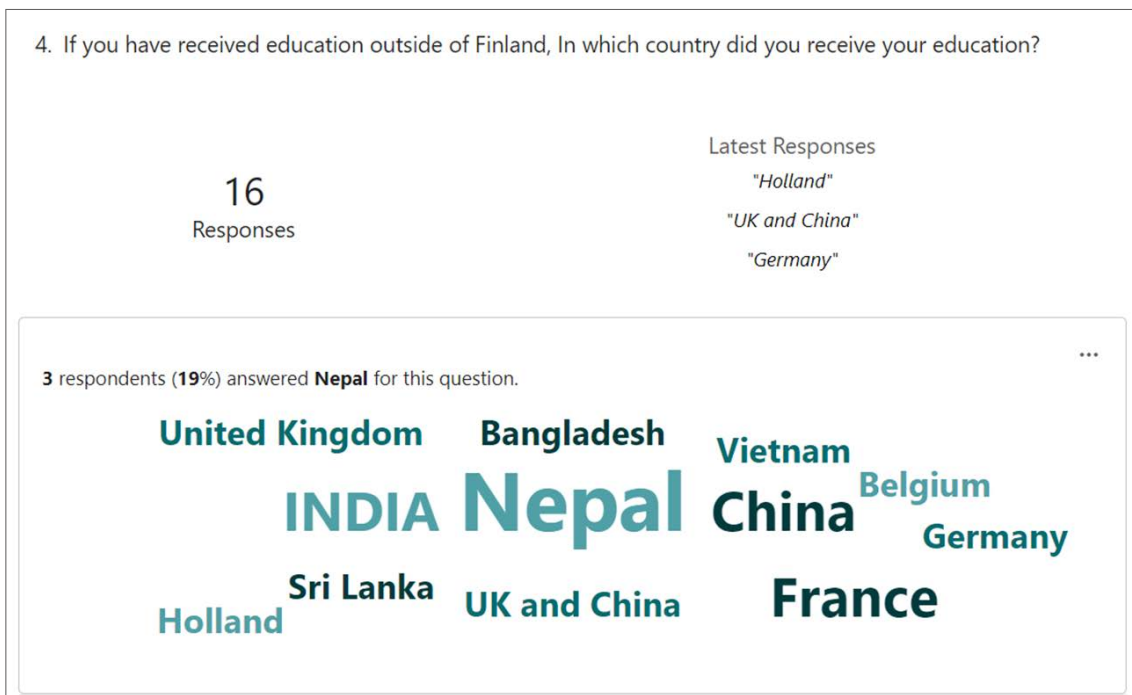
Educational position

Kuva 10. SAMK's international students' educational background.

Basis of their prior education is important to determine in order to know, what educational level and experiences the participants already have acquired prior to arriving in Finland. this question (Kuva 10) has four options to choose from which were "High school", "Bachelor". "Master" and "PhD". The majority of the participants already had a high school diploma, which is enough to enroll for a bachelor degree at a University of applied sciences.

With the notion that the participants were all bachelor degree students it was surprising to discover that six participants already had a bachelor degree prior to their studies in Finland and one individual had a Master's degree. This could indicate as also discovered in interviews with other immigrants that, they have trouble using – or getting their prior education recognized in Finland and instead decides to re-take the same degree or a new degree in Finland in hope that they will obtain the necessary credentials and language skills, to be able to find employment in Finland.

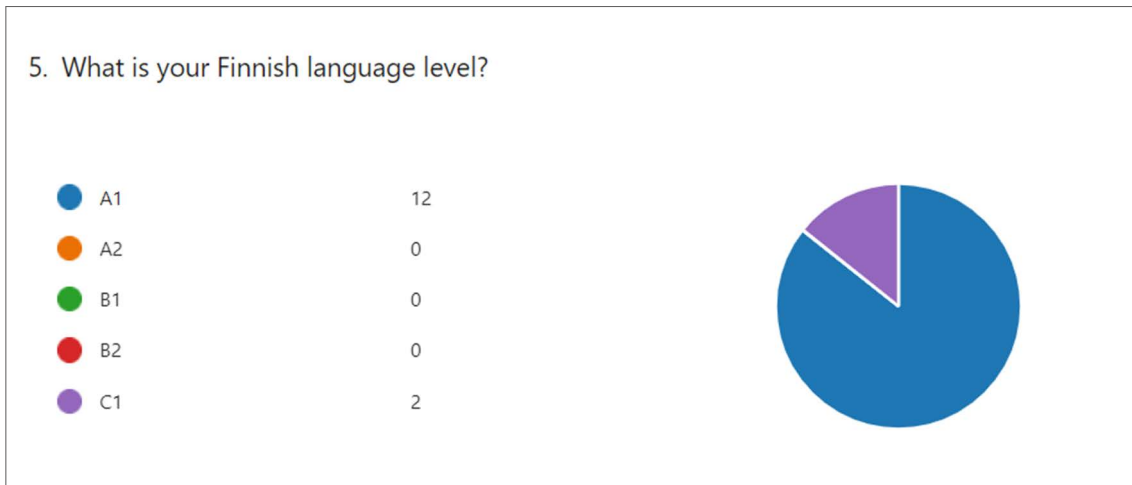

Kuva 11. Countries in which SAMK's international students received their prior education.

In order to determine the level and placement of prior education, we asked the participants if they had received prior education outside of Finland, then in which country they have received said education (Kuva 11). With 13% India, UK and France share the second most and with 19% Nepal and China takes the lead. This indicates that there is a higher amount of students coming from Asian countries than there are from European countries. Combined with the knowledge from the previous question it is evident that the majority has taken either high school or a bachelor's degree perhaps in their home country before arriving in Finland, as none of the participants reported to have prior education in Finland.

Language Skills

Language has become a well-known frontier for internationals and immigrants seeking work or education in Finland. The importance of Finnish language skills for the individual who wants to work in Finland is large, as a considerate number of local companies still look for fluency in Finnish. Therefore, we asked the participants about their current Finnish language skills, by the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) scale. (Kuva 12)

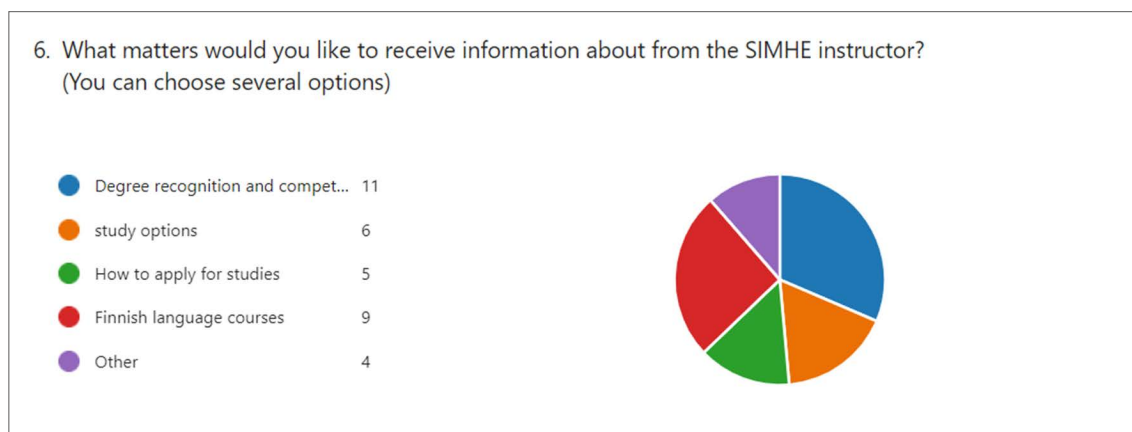

Kuva 12. SAMK's international students' Finnish language level in first student year.

Most of the students put themselves at A1 while two assessed themselves to be at level C2. It would be beneficial for students to achieve a CEFR level of at least B1 before leaving their studies in order to raise the opportunity for employment in Finland and improve the quality of life while living in Finland, as B1 is where the student can begin to form more free sentences.

Instructor expectations

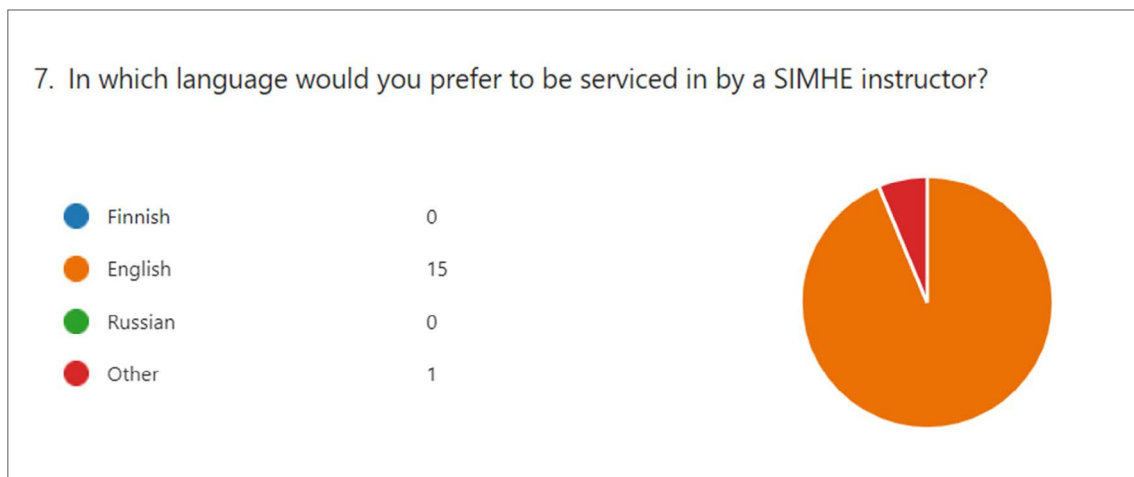
To determine what the expectations of a SIMHE-style instructor from the international/immigrants' point of view and to settle what a SIMHE-style project should contain the next section deals with the matters of what the participants would like to see implemented or improved.

Kuva 13. SAMK's international students' opinions about guiding services should include.

The participants were first asked in the section about the matters that they would like for an instructor to be able to give them, the participants could choose more than one topic in this question. (Kuva 13) The most requested topic was instructions on degree and competence recognition which had 11 responses, the second highest with 9 responses were Finnish language courses.

These answers show us that there is a need for more information and guidance when it comes to recognizing prior education obtained in other countries, which seems to be a challenge for internationals arriving in Finland. This also shows us that there is motivation amongst the participants, who in this instance are international students to learn the Finnish language beyond the CEFR level of A1.

Kuva 14. SAMK's international students' opinion about service language.

The instruction language of a SIMHE-style instructor was according to the participants preferred to be carried out in English, though one declared that they would like to have guidance in Chinese. As the international students comes from different countries, cultures and languages perhaps it would also be the easiest instruction language to be able to facilitate, in order to service the international students most effectively.

6.3 Satakunnan työnantajat

Pre SIMHE Satakunta -hankkeen työnantajille tehdyssä kyselyssä lähestyttiin työnantajia Rekry-messuilla, joissa tarjottiin mahdollisuutta osallistua kyselyyn. Saatuihin yhteystietoihin lähetettiin sähköpostitse linkki kyselyyn. Määräaikaan mennessä saatiin 15 vastausta, joista 10 edusti yksityistä ja viisi kunnallista sektoria. Kymmenessä työpaikassa vastaajista oli edustettuna korkeasti koulutettuja kansainvälisiä osaajia. Työpaikoista 13 kertoi tarvitsevänsä tällä hetkellä korkeasti koulutettua työvoimaa. Yhdessätoista työpaikassa käytetään myös muuta kuin suomen kieltä. Suomen kielen perus- tai välttävä osaaminen sekä toimenkuvan tehtäväkohtaiset vaatimukset olivat vastaajien mukaan tärkeimmät kansainvälistä osaajaa koskevat työnhaun kriteerit. Vastausten perusteella työnantajat hyödyntävät varsin aktiivisesti somesta livetapahtumiin erilaisia kanavia työnhaussa.

Työnantajilta kysyttiin myös toiveita siitä, minkälaista urapalvelua korkeakouluorganisaatioiden tulisi tarjota opiskelijoille ja työnantajille, jotta työllistyminen helpottuisi. Vastausten perusteella opiskelijoille pitäisi erityisesti syventää tietämystä alueen yrityksistä esim. yritysvierailuilla ja -esittelyillä. Alueen elinkeinoelämän, asumisen ja palvelujen tunteminen oli erään vastaajan mielestä ensiarvoisen tärkeää. Verkostoitumisen mahdollisuuksien lisääminen, suomen kielen sekä työnhaun taitojen lisääminen olivat keskeisiä nostoja vastauksissa. Työelämän suuntaan urapalveluja voisi kehittää samoin yhteistyötä lisäämällä, vinkkinä annettiin myös sellaisen verkkosivun, portaalin tmv. luominen, jossa valmistuvat ja yritykset voisivat kohdata. SAMKissa on kehitetty mm. Youragent.fi-palvelu, jonka käyttöä voisi vahvistaa ja edelleen kehittää urapalvelussa.

Työnantajien vastauksista nousi erityisenä toiveena saada perehdytystä ja koulutusta monikulttuurisuuteen. Konkreettisina aihealueina nousivat esiin esimerkiksi selkokieli ja kielitietoisuus ja moninainen työyhteisö, johon liittyy mm. kulttuurien välinen viestintä. Työsuhteen alkuun toivottiin myös mentoria avuksi perehdyttämiseen.

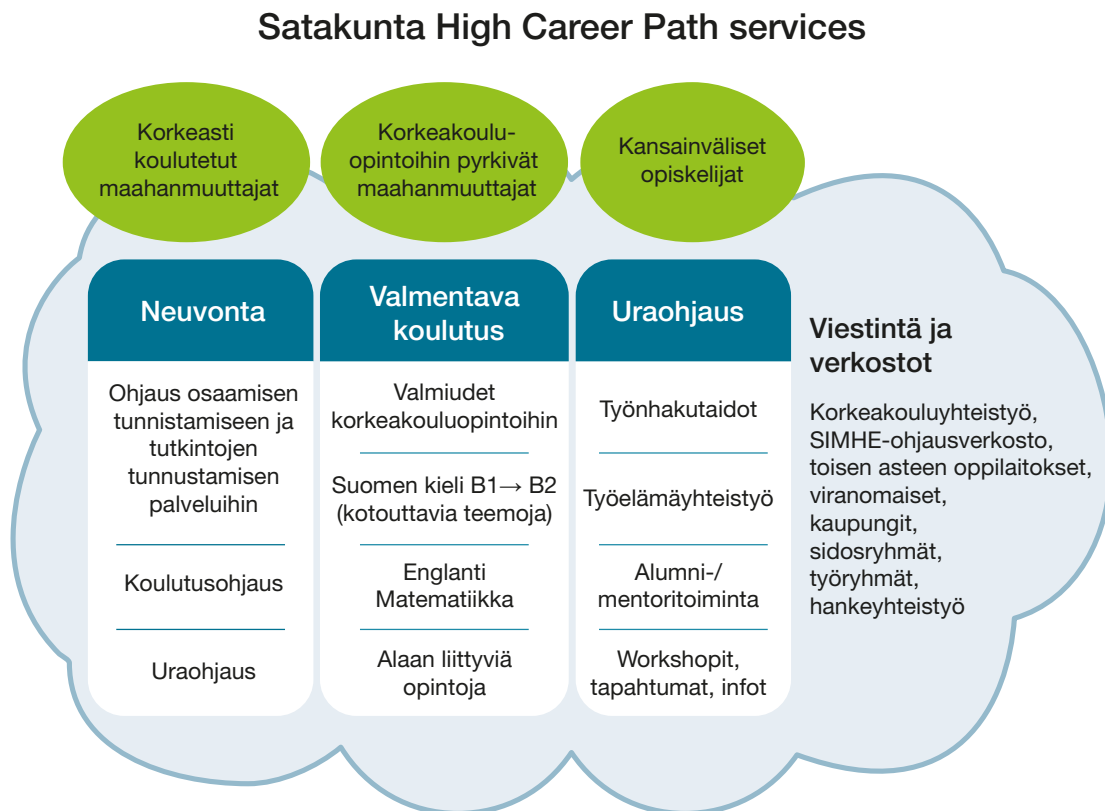
”Monimuotoisuuden avaaminen ja mitä yritys voi vastaavasti saada, kun rekrytoi erityisesti kansainvälisiä osaajia. Työnhakuun ja työsuhteen alkuvaiheeseen mentori, joka tasoittaa tietä ja auttaa tarvittaessa haasteista selviämiseen.”

Satakunnan yritykset ovat yhä enemmän kansainvälistymässä, verkostoitumista ja erilaisia pilotteja kaivataan, ja kaikenlaiset, pienetkin monikulttuurisuutta lisäävät ja työnhakua parantavat toimet nähdään kaikkineen positiivisina asioina.

7 Satakunta High Career Path

Marja Tomberg, Mona Elo ja Szilvia Simon-Nagy

Tässä luvussa esitellään Satakunnan korkeakouluille yhteisten **Satakunta High Career Path** -palveluiden mallinnus (Kuva 15). Nimestä voi käyttää myös lyhennettä **SataHighCaP**. Pre SIMHE Satakunta -esiselvityshankkeessa on mallinnettu Satakuntaan sopivia palvelukokonaisuuksia, joilla korkeakoulukelpoisten maahanmuuttajien ja muualla korkeakoulun suorittaneiden koulutuspolkua korkeakoulutukseen voidaan mahdollistaa ja sujuvoittaa sekä korkeakoulussa opiskelevien kansainvälisten opiskelijoiden uraohjausta kehittää. Avaamme tarkemmin jokaista palveluosiota omassa alaluvussa.

Kuva 15. Satakunta High Career Path services.

Lähtökohtana mallinnuksen tekemiselle on ollut kansalliset SIMHE-palvelut, joiden pohjalta Satakunnan oma malli on rakennettu. Mentorina tässä matkassa on ollut Turku SIMHE, joka on neuvonut ja tukenut palveluiden kehittämisessä ja antanut palautetta mallinnuksesta ja raportista. Uutuusarvona hanketiimi nostaa Satakunta-mallissa erityisesti

korkeakoulujen yhteistyön ja idean valmentavan koulutuksen toimimisesta pääsylippuna korkeakouluun.

7.1 SataHighCaP-neuvontapalvelu

Maahan muuttaneiden aiemmin hankittua osaamista selvitetään ja kartoitetaan Satakunnassa eri tahojen toimesta, eri malleja käyttäen ja eri tarkoituksiin. Osaamisen tunnistamista ja tunnustamista tehdään muun muassa osana TE-toimiston kotoutumissuunnitelmaa ja eri asteisten oppilaitosten tutkinto-ohjelmaa. Aiemman hankitun tutkinnon tai muun osaamisen perusteella oppilaitokset voivat esimerkiksi opintojen aikana hyväksi lukea tiettyjä opintojaksoja. Näitä prosesseja hoitavat oppilaitosten opinto-ohjaajat ja rehtorit. Oppilaitokset tai TE-toimisto ei voi aina arvioida ulkomaalaisen tutkinnon antamaa pätevyyttä. Niin kutsutuissa säännellyissä ammateissa tarvitaan korkeakoulututkinnon tunnustamispäätös, jota antavat tietyt viranomaistahot. (Opetushallituksen [www-sivut](http://www.sivut.fi).)

Aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen prosesseissa on kaksi eri kokonaisuutta. Toisaalta oppilaitokset tunnistavat ja tunnustavat omien opiskelijoidensa aiemmin hankittua osaamista esimerkiksi hyväksi lukemalla opintojaksoja. Viranomaistahot, kuten Valvira ja Opetushallitus tekee tutkintojen rinnastamispäätöksiä, jossa tunnustetaan ulkomailla hankittuja korkeakoulututkintoja antamalla ammatinharjoittamisoikeuksia Suomessa. Päätöksen teko ei edellytä, että hakija olisi jonkun oppilaitoksen tutkinto-opiskelija. (Shemeikka et al, 2021, s. 58–60)

Tutkintojen rinnastamisprosessi voi maahanmuuttajista tuntua vaikealta. Valtakunnalliset SIMHE-korkeakoulut ovat usein ainoat tahot, jotka antavat tässä prosessissa ohjausta ja neuvontaa. Ohjaus on tarkoitettu ensisijaisesti muille kuin oman korkeakoulun tutkinto-opiskelijoille ja ohjaukseen hakeutuva voi tulla eri yhteistyökumppaneiden ohjattavana tai löytää palveluihin muuten vain. Osaamisen tunnistamisen palveluita todettiin parantumaan niillä paikkakunnilla, jotka toteuttavat SIMHE-toimintaa. (Shemeikka et al, 2021, s. 58–60.)

Korkeasti koulutettujen kohdalla osaamisen tunnistaminen on haasteellisempaa kuin ammattitutkintoa omaavilla. Haasteen ratkaisuksi ammattikorkeakoulut yhteistyössä työnantajien kanssa kehittivät tenttipäiviä ja osaamista kartoittavia testejä ja tenttipäiviä, joissa selvitetään hakijoiden yleistä osaamista ja alakohtaista osaamista. Ammattiosaamisen tunnustamisen lisäksi testien ja tenttipäivien tarkoituksena on myös tukea hakijoita hahmottamaan miten omaa osaamista voi hyödyntää suomalaisessa työmarkkinoilla tai mihin lisäkoulutukseen olisi tarvetta. (Shemeikka et al, 2021, s. 58–60.)

Satakunnassa TE-toimistot ja oppilaitokset tekevät osaltaan osaamisen tunnistamisen prosesseja. Maahanmuuttajille on kaupungin tarjoamia palveluja. Maahanmuuttajien oma infopiste MAINE Porissa keskittyy erityisesti kotoutumisen alkuvaiheen neuvontaan, mutta pyrkii myös auttamaan kaikenlaisissa kysymyksissä. MAINE on nyt aloittanut yhteistyön myös SAMKin kanssa jalkautumalla Porin ja Rauman kampuksille määrääjain palvelun näin kansainvälisiä opiskelijoita vastaamalla heidän kysymyksiinsä kotoutumiseen liittyvissä asioissa. Rauman kaupungin infopiste Pyyrmanissa tarjotaan myös maahanmuuttajille neuvontaa ja ohjausta. Molemmissa kaupungeissa on kv-koordinaattorien toimet. Porissa on tällä hetkellä painetta palkata myös lisää työvoimaa maahanmuuttajien palvelemiseksi.

Raumalla on jo otettu askel kohti International House -tyyppistä palvelumallia, ns. yhden oven periaatteella toimivaa neuvonta- ja ohjausmallia, jollaisia löytyy eri puolilta Suomea. Tämä keskeisellä paikalla toimiva neuvontapiste voisi kehittämiskoordinaattori Piia Laistin mukaan olla paitsi neuvonta- myös ajanvietepaikka maahanmuuttajille. Porissa infopiste MAINE toimii omissa tiloissaan kaupungin keskustassa. Molemmissa kaupungeissa toimivat myös Ohjaamot, jotka ovat alle 30-vuotiaille tarkoitettuja neuvonta- ja palvelupaikkoja. Porin Ohjaamossa toimii tällä hetkellä lisäksi Diakin Monikielinen ohjaamo -hankkeen avulla annettava palvelu alle 30-vuotiaille maahanmuuttajille kotoutumiseen liittyvissä kysymyksissä. Satakunnan Monikulttuuriyhdistys on pitkän linjan yhdistystoimija, joka kaupungin avustuksen ja hankerahoitusten voimin toteuttaa kotouttamiseen ja työllistymiseen liittyvää ohjausta ja toimintaa. Uusimpana toimijana alueella on International Professionals Finland ry, maahanmuuttajien itsensä perustama yhdistys, joka antaa mentorointiin perustuvaa neuvontaa erityisesti tutkintojen tunnistamisessa ja tunnustamisen palveluun ohjaamisessa.

Pre SIMHE Satakunta -hanketiimin keskustelut sekä Porin ja Rauman maahanmuuttotoimijoiden että muiden sidosryhmien kanssa ovat vahvistaneet käsitystä siitä, että korkeakouluun tähtäävää neuvontaa ja ohjausta tarvitaan ja korkeakouluilla itsellään on paras kompetenssi tähän. Kaupunkien tarjoamien palvelujen aika menee pitkälti kotoutumiseen liittyvien asioiden hoitamisessa. Esimerkiksi International Professionals Finland ry:n mentorointipalveluun perustuva osaamisen tunnistamisen työ olisi hyvä lisä hankkeessa suunniteltuun neuvontapalveluun, ja tämän kaltainen yhteistyö on myös pohjana tässä hankkeessa mietittyyn neuvontamalliin.

Pre SIMHE Satakunta -esiselvityksen mallinnuksessa uutena lisänä Satakunnan palveluihin olisi SIMHE-tyyppinen eli korkeakoulutason osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamisen palveluihin ohjaava Satakunta High Career Path -neuvontapalvelu. Sen kohde-ryhmänä ovat maassa jo asuvat korkeakoulukelpoiset maahanmuuttajat. Tällöin he ovat

joko kotimaassaan suorittaneet korkeakoulututkinnon tai tutkinnon, joka asianomaisessa maassa antaa hakukelpoisuuden korkeakouluopintoihin, tai heillä on Suomessa vähintään toisen asteen ammatti- tai ylioppilastutkinto. Neuvonta- ja ohjauspalvelujen kehittäminen auttaa yksilöä löytämään paremmin juuri hänelle sopivan polun, tuomaan näkyväksi osaamisen ja koulutuksen tarpeet sekä kohtauttamaan työelämän ja opiskelijan. Tämä palvelu olisi spesifille kohderyhmälle tarkoitettu lisätyökalu alueen maahanmuuttajien neuvontapalvelukokonaisuuteen.

Kuva 16. Keskeiset Satakunta High Career Path -neuvontapalvelua ohjaavat teemat.

Kuvassa 16 on tiivistetty neuvontapalvelua ohjaavat teemat. Nämä asiat ovat korostuneet SIMHE-toimijoiden neuvontapalvelutyössä ja koskevat erityisesti korkeakoulukelpoisten maahanmuuttajien neuvontatyötä.

Tärkeätä Satakunta High Career Path -neuvontapalvelussa on tehdä yhteistyötä kotoutuskoulutuksen ja toisen asteen oppilaitosten kanssa, jotta tavoitetaan kohderyhmä aikaisessa vaiheessa ja voidaan ohjata mahdollisesti nopeammin korkeakouluopintoihin ja siihen valmistavaan koulutukseen. Verkostoitumisen merkitys niin Satakunnan sisällä kuin muiden korkeakoulujen kanssa on uuden neuvontapalvelun toiminnassa ehdottoman tärkeää. Verkostoituminen on jo aloitettu esiselvityshankkeen aikana. Kansallinen SIMHE-verkosto on neuvontaan liittyvissä kysymyksissä tärkeä mentori ja yhteistyöverkosto.

7.2 SataHighCaP-valmentava koulutus

Korkeakouluopintoihin valmentava koulutus on jo monessa ammattikorkeakoulussa osa vaikiintunutta opintotarjontaa. Valmentavien koulutusten toteutustavat, kohderyhmät ja käytänteet vaihtelivat suuresti eri korkeakouluissa ennen kuin opetus- ja kulttuuriministeriössä nähtiin yhtenäisen mallin kehittäminen tarpeelliseksi. Valmentavasta valmiiksi -hankkeessa laadittiinkin vuosina 2017–2019 ammattikorkeakoulujen yhteistyönä kansalliset opetussuunnitelmasuosituksiset, joissa on määritelty yhtenäiset suositukset myös hakukelpoisuudesta ja hakumenettelystä. Suosituksessa painottuu erityisesti suomen kielitaidon vahvistaminen. Pre SIMHE Satakunta -hanke on käyttänyt myös oman valmentavan koulutuksensa pohjana ja mallina näitä suosituksia, ja tavoitteena on, että myös tämä valmentavan koulutuksen malli tukee siirtymiä nimenomaan suomenkielisiin tutkinto-opintoihin.

Hankkeiden hedelmiä -luvussa esitetty PrepProg-hanke on lanseerannut juuri tänä vuonna englanninkielisen valmentavan koulutuksen, jonka konseptia harkitaan tulevaisuudessa varmasti myös Satakuntaan. (PrepProgin [www-sivut](http://www.sivut.fi).)

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa Valmentavasta valmiiksi -hankkeessa tärkeänä tavoitteena oli luoda yhtenäistä korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen mallia. Ennen tätä hanketta valmentavien koulutusten toteutustavat, kohderyhmät ja käytänteet vaihtelivat suuresti eri korkeakouluissa. Opetus- ja kulttuuriministeriössä nähtiin yhtenäisen mallin kehittäminen tarpeelliseksi, jotta saadaan lisää osallistujia koulutukseen ja sitä kautta lisää opiskelijoita korkeakouluihin. (Valmentavasta valmiiksi -hanke, 2017–2019.)

Satakunta High Career Path -valmentavan koulutuksen lähtökohdat ovat samat kuin muissakin korkeakouluun valmentavissa koulutuksissa. Koulutus on tarkoitettu korkeakoulu-kelpoisille maahanmuuttajille, joiden suomen kielen taitotaso on vähintään B1 eli toimiva peruskielitaito. Opetus painottuu suomen kielen opiskeluun, vahvasti integroituna muihin sisältöihin. Suomen kielen kurssien lisäksi opetussuunnitelmasuositus sisältää valmiudet korkeakouluopintoihin-opinnot, englantia, matematiikka ja alakohtaiset tai monialaiset opinnot. Opintojen tarkkaa sisältöä räätälöidään aina koulutuksen järjestävän korkeakoulun tarpeiden mukaisesti. Laajuudeltaan koulutus on 30 op, ja se toteutuu 6 kuukauden aikana joko lähiopetuksena tai verkossa. (Valmentavasta valmiiksi, 2019.)

Kansallisen opetussuunnitelmasuosituksen mukaan SataHighCaP-valmentavan koulutuksen tavoitteena on, että opiskelijan suomen kielen taitotasoa kehitetään B1:stä B2:een eli itsenäisen kielenkäyttäjän tasolle. Tämä antaa hänelle valmiudet opiskella ja menestyä suomenkielisessä tutkinto-ohjelmassa. Tärkeänä tavoitteena on myös opiskelutaitojen – kuten ryhmätyöskentelytaitojen ja reflektiotaitojen – kehittyminen. Valmentavalla koulutuksella on tehtävänsä myös siinä, että se perehdyttää opiskelijoita suomalaiseen koulutusjärjestelmään. (Valmentavasta valmiiksi, 2019.)

Valmentavan koulutuksen kansallisessa opetussuunnitelmasuosituksessa panostetaan ohjaukseen koko koulutuksen aikana. Seurataan opintojen etenemistä henkilökohtaisesti ja ohjataan osallistujia jatko-opintoihin sekä annetaan tukea hakuprosesseissa. Jokaisessa opintojaksossa on käytössä opettaja-, vertais- ja itsearviointi niin kuin myös tutkintokoulutuksen opetuksessa. Digitaitojen kehittäminen on osa valmentavaa koulutusta joko omana opintojaksosena tai osana muiden opintokokonaisuuksia. Digitaaliset vaihtelevat opiskelijoilla suuresti ja ainoana yhdistävänä tekijänä on se, että valmentavassa koulutuksessa digitaalisia taitoja kehitetään suomen kielellä. (Valmentavasta valmiiksi, 2019.)

Jyväskylän yliopisto on mallintanut myös omanlaistaan valmentavaa koulutusta, joka voi toimia omaehtoisena kotoutumiskoulutuksena korkeakoulutetuille ja korkeakoulukelpoisille maahanmuuttajille. Valmentavasta valmiiksi -opetussuunnitelmaan resonoin koulutuksen sisällössä painottuu kielitason kehittäminen. Suomen kielen opintoja tarjotaan yhteensä 24 op ja opintojaksojen sisällölliset teemat sisältävät akateemisten valmiuksien harjoittelua. Lisäksi koulutukseen sisältyy englantia 6 op, avoimen yliopiston opintoja 5–12 op ja ohjausta 5 op. (OKM ja MOVI 2020) Satakunta High Career Path -valmentavassa koulutuksessa (taulukko 1) on lähdetty siitä, että opinnot kestävät kaikkineen noin lukukauden ja kaikkiin paitsi Englannin (2 op) opintojaksoon liittyy myös suomen kieli. Varsinaisissa suomen kielen opintojaksoissa teemat keskittyvät kotouttaviin ja työelämä-tietoutta lisääviin asioihin, mutta myös akateemisiin opiskelutaitoihin lähdeviittaustekniikoineen ja referointitaitoineen.

Taulukko 1. Satakunta High Career Path -valmentavan koulutuksen malli

Kaikille yhteiset pakolliset opintojaksot	Laajuus	Arviointi
Valmiudet korkeakouluopintoihin	5 op	0–5
Monialaiset valinnaiset opinnot	Laajuus	Arviointi
Suomalainen yhteiskunta ja suomi toisena kielenä 1 (B1)	5 op	0–5
Suomalainen työelämä ja suomi toisena kielenä 2 (B1)	5 op	0–5
Akateemiset taidot ja suomi toisena kielenä 3 (B2)	5 op	0–5
Matematiikka	3 op	0–5
Alakohtaiset opinnot	2–5 op	0–5
Englannin kielen ja viestinnän valmentavat opinnot	2 op	hyv/hyl

SataHighCaP-valmentavan koulutuksen opintojaksojen tavoitteet ja sisällöt noudattavat Valmentavasta valmiiksi -hankkeen tuottamia kansallisia suosituksia ja ovat luettavissa täällä: Korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen opetussuunnitelmasuosituksiset

Ajatuksena koulutuksen ajoituksessa on, että Valmiudet korkeakouluopintoihin -opintojakso aloittaisi koulutuksen intensiivisellä otteella sisältäen opiskelutaitoihin liittyviä asioita. Kokonaisuudessaan opintojaksojen sisältöjä voidaan suunnitella niin, että opintojaksojen tehtäviä voidaan yhdistää esim. urapalveluissa tarjottavien infojen ja workshopien kanssa tai esim. Avoimen amk:n opintojaksoon liittyviä tekstejä käsitellään sekä suomen kielen opintojaksoilla että Korkeakouluopiskelutaidot-opintojaksolla. Kaikille opintojaksoille suositellaan yhteisopettajuutta jakamaan vastuuta ja asiantuntijuutta sekä lisäämään suomen kielen tukea. Erityisesti yhteisopettajuus on tärkeää Valmiudet korkeakouluopintoihin- ja Matematiikka-opintojaksoissa sekä alakohtaisten opintojen tukemisessa (StudyCorner).

Alakohtaisissa opinnoissa tärkeää on pitää ryhmätyöpajoja, joissa opiskelijat sekä vertais-tukevat toisiaan oppimistehtävissä että opettajajohtoisesti annetaan tukea tehtävien tekemiseen. Tätä StudyCorner-mallia voitaisiin toteuttaa esimerkiksi samanaikaisesti tutkinto-opiskelijoiden kanssa yhdessä tarjottavaksi. Tällöin vertaisoppimisen ja mentoroinnin ideaa voitaisiin tuoda StudyCorneriin myös mukaan.

Arviointi on pääosin numeerista. Numeraalisen arvioinnin avulla valmentavan koulutuksen käyneet voidaan helpommin mitoitaa tutkinto-ohjelmien hakuun sopivaksi. Valmentava koulutus sisältää viestinnän ja matematiikan sekä alaan liittyviä opintoja yhteensä 15–18. Valmentavan koulutuksen sisällöstä ja vaiheistamisesta enemmän luvussa 8.

7.3 SataHighCaP-uraohjauspalvelut

Uraohjauspalvelujen kehittämisen ideana on ollut yhtenäistää kansainvälisille opiskelijoille suunnattuja palveluja ja tehdä niitä näkyvämmäksi, jotta työelämäyhteistyö myös paranee.

Suunniteltujen urapalvelujen kohderyhmänä ovat erityisesti maahanmuuttajataustaiset ja kansainväliset opiskelijat kaikissa Satakunnan korkeakouluorganisaatioissa. Tällä hetkellä kansainvälisiä opiskelijoita opiskelee enimmäkseen Satakunnan ammattikorkeakoulussa. Heidä on SAMKissa paljon ja heidän urapalvelujaan on toivottu kehitettävän. Urapalvelut voisivatkin keskittyä Satakunta High Career Path -mallissa SAMKin kampuksille, mutta niitä voidaan joustavasti antaa myös verkon välityksellä tai muissa organisaatioissa ja liittää osaksi valmentavaa koulutusta sekä neuvontapalveluja, jolloin kohderyhmä laajenee tavoittamaan myös maahanmuuttajat. Esimerkiksi infot, tapahtumat ja workshopit on tarkoitettu koko kohderyhmälle. Kuvassa 17 esitetään, mitä kaikkea urapalvelut voivat sisältää.

Urapalveluun sisältyvät toimet Satakunta High Career Path -mallissa

Kuva 17. Urapalveluun sisältyvät toimet Satakunta High Career Path -mallissa.

Työnhakuvalmennus on työnhakuun liittyvien asiakirjojen tekemiseen liittyviä täsmäkoulutuksia tai workshopeja. Infot voivat olla lyhyitä tietoisuuksia esimerkiksi suomalaisesta koulutusjärjestelmästä, vapaista työpaikoista, työnhausta yleisesti tai työhön liittyvistä asioista (verot, lomat, työsopimus, edunvalvonta, yrittäjyys). Urapalvelujen keskeistä toimintaa on myös järjestää tapahtumia, joissa esim. osaajat ja työnantajat kohtaavat. Uraohjauspalvelujen kautta pystytään myös kartoittamaan alueella järjestettäviä tapahtumia, joihin koulutusorganisaatiot voivat osallistua esim. uraohjauspalvelun kautta. Alumni- ja mentoritoimintaa nivoutuu urapalveluihin esim. siten, että alumneja voidaan kutsua esiintyjiksi tapahtumiin ja muihin tilaisuuksiin. Mentoroinnissa voidaan hyödyntää Diakin luomaa mentorointimallia. Työnantajille voidaan tarjota kielitietoisuus, selkokielisyys ja monikulttuurisuus -koulutuksia sekä monimuotoisuuteen liittyvää koulutusta ja tietoa.

Uraohjauspalvelujen yksi merkittävä työkalu ja palvelu on jatkuva yhteistyö Satakunnan muiden urapalveluja tuottavien organisaatioiden kanssa (esim. TE-Toimistot, Prizztech, Ohjaamot, toisen asteen oppilaitokset, Satakunnan Monikulttuuriyhdistys ja International Professionals Finland ry sekä hankkeet ja ohjelmat). Lisäksi SataHighCaP-uraohjauspalvelusta on tärkeä luoda näkyvä osa korkeakoulujen toimintaa, jotta palvelusta tulee tunnettua koko Satakunnan alueella.

7.4 Verkostot ja viestintä

Verkostoitumisen, yhteistyön ja viestinnän merkitys on kaikissa Satakunta High Career Path -palveluissa yhteisesti ja erikseen keskeisessä roolissa. Alusta asti on panostettava viestintään, jotta koko palvelumalli ja toiminnot tulevat tunnetuiksi. Pre SIMHE Satakunta -esiselvityksen aikana, elokuusta 2022 alkaen, hanketiimi on verkostoitunut jo voimakkaasti ja levittänyt tietoa palvelusuunnitelmasta niin kansallisesti eri hankepalavereissa ja tapahtumissa verkostoituen kuin maakunnan tasollakin erilaisiin työryhmiin osallistumalla. Myös omien organisaatioiden sisällä hankkeen toimijat ovat osallistuneet organisaatioiden kehittämis- ja koulutuspäiviin sekä kutsuneet koolle erilaisia kokoonpanoja, joissa palvelumallin ideaa on esitelty ja samalla kuulosteltu eri kohde- ja sidosryhmien tarpeita. Viesti palvelujen tarpeesta on kaikissa foorumeissa ollut yhtenevä.

Esimerkkinä yhteistyökumppaneista ovat mm. TE-toimistot, ammatilliset oppilaitokset, maahanmuuttajia palvelevat järjestöt, kuten Satakunnan Monikulttuuriyhdistys (SMY) ja International Professionals Finland ry, kaupunkien edustajat ja palvelut (Maine, Pyyrmani, Ohjaamo) Talent Boost -maakunnallinen toimenpideohjelma, erilaiset työryhmät (esim. Satakunnan hanketyöryhmä, Maahanmuuttajien koulutuspolut -työryhmä) sekä organisaatioiden omat hankkeet ja työryhmät.

Viestintä liittyy oleellisena osana SataHighCap-palvelumalliin sekä verkostoitumiseen. Palveluille tarvitaan oma, palveluja yhdistävä visuaalinen ilme, mahdollinen logo sekä palveluja esittelevät nettisivustot, jotka voi linkittää jokaisen organisaation nettisivuille sekä sosiaalisen median julkaisuihin. Nettisivut pitäisi olla sekä suomen- että englanninkieliset. Nettisivustolla olisi hyvä olla alkuvaiheessa ainakin seuraavia sisältöjä:

- neuvontapalvelujen yhteystiedot ja aikataulut sekä selkeä ilmaisu siitä, mitä palvelua annetaan ja kenelle palvelut on tarkoitettu
- yleistä tietoa tutkintojen tunnistamisesta ja tunnustamisesta sekä linkki opetushallituksen sivuille
- mahdollinen tietopankki-tyyppinen ohjeistus osaamisen tunnistamisen ja täydentävän koulutuksen prosessiin/kotoutumisen prosessiin
- valmentavaan koulutukseen liittyviä tietoja: yhteystiedot, haku- ja valintaprosessit, aikataulu, koulutuksen tavoitteet ja sisältö, mahdollisuus jatko-opintoihin jne.
- uraohjauspalvelujen tarjonta, yhteystiedot, ajankohtaiset asiat ja tapahtumat, työnantajaportaali tai -pankki tai linkki portaalisivustolle, linkki YourAgent-palveluun tai muihin vastaaviin palveluihin
- koulutusmahdollisuuksista tietoa/linkkejä kouluttajien sivuille
- Suomen kielitaitotasot ja erityisesti B1–B2-tasoisista koulutuksista tietoa
- linkit sidosryhmien sivuille
- uratarinoita, blogeja, videoklippejä
- some-syötteet

Hyviä nettisivumalleja ovat mm. SIMHE-palveluja antavien korkeakoulujen SIMHE-sivut esim. SIMHE Metropolian www-sivut, SIMHE Karelian www-sivut tai SIMHE Savonian www-sivut. Näiltä sivuilta saa mallia sivujen sisältöihin. Myös Diakin Romako-hankkeen sivuilta saa ideoita.

SataHighCaP-palvelujen nettisivun voi linkittää edelleen esim. Satakunnan kaupunkien maahanmuuttajapalveluiden sivustoille sekä kehitteillä olevaan maakunnalliseen verkkosivustoon, johon kerätään kansainvälisten palvelujen keskeisiä asioita. Myös sidosrymien sivuilla voi olla linkitys SataHighCaP-nettisivulle.

Some-kanavia pitää ehdottomasti hyödyntää kerrottaessa SataHighCap-palveluista: Facebook ja Instagram sekä LinkedIn ovat tällä hetkellä tärkeimmät kanavat, joihin oma profiili/-sivu on hyvä tehdä. Some-viestintää on hyvä tehdä sekä suomeksi että englanniksi.

Viestinnän merkitys korostuu myös kansainvälisten osaajien brändin nostamisessa. Erilaiset haastattelut ja tarinat tuovat kohderyhmälle samaistumispintaa ja tuovat asiaa lähemmäs: minäkin voin ja pystyn samaan!

SataHighCap-palvelujen viestinnässä on syytä hyödyntää henkilöiden tarinoita esim. videoklippien ja podcastien avulla. Tietoa palveluista voisi nettisivuilla olla myös visuaalisesti esim. videoiden avulla. Henkilökunnan tekemät blogikirjoitukset, datan kerääminen kävijämääristä, neuvonta- ja urapalvelun sisällöstä ja muodoista sekä palautteesta on tarpeen. Dataa on hyvä tutkia ja kerätystä johtopäätöksistä hyvä säännöllisesti myös kirjoittaa.

Organisaatioiden välisen sisäisen viestinnän kanava pitää luoda. Palveluja tuotetaan Satakunnan korkeakouluorganisaatioiden yhteistyössä, joten on sovittava yhteisestä kanavasta, johon kerätään dataa, asiakirjoja ja palvelujen tuottamaa materiaalia. Myös yhteinen palveluja tuottavien henkilöiden viestintäkanava tai -kanavat on syytä perustaa, jotta kaikki tekijät ovat ajan tasalla.

8 Satakunta High Career Path -pilotoinnin vaiheistus

Marja Tomberg, Mona Elo ja Szilvia Simon-Nagy

Tässä luvussa vaiheistetaan yksityiskohtaisemmin luvussa 7 esitetyn Satakunta High Career Path -palvelumallin pilotoinnin aloittamista yhteistyössä Diakonia-ammattikorkeakoulun, Satakunnan ammattikorkeakoulun ja Porin yliopistokeskuksen kesken. Alustavat sopimukset toiminnan pilotoimiseksi hankerahoituksella on jo tehty. Tekstissä on avattu mallintamisvaiheessa nousseita yksityiskohtia, joita on hyvä ottaa huomioon, kun lähdetään pilotoimaan mallia. Luvussa keskitytään erityisesti neuvonta- ja uraohjauspalvelujen sekä valmentavan koulutuksen pilotointiin.

8.1 Alkuun Satakunta High Career Path -neuvontapalvelulla

Aloitetaan toimintakokonaisuus neuvontapalveluilla: ehdotetaan neuvontapalvelun aloittamiseksi yhtä henkilöä, joka vastaa korkeakoulujen (Diak, SAMK ja Porin yliopistokeskus) yhteisestä osaamisen tunnistamisen palvelusta. Tehdään yhteistyötä International Professionals Finland ry:n kanssa. Palvelun varsinaista aloittamista ennen perehdytään ja valmistellaan neuvontapalvelukonseptia kahdesta kolmeen kuukautta (viestintä, sopimukset jalkautumisesta eri paikkoihin, aikataulutus, verkostot). Jatkuva yhteistyö urapalvelujen sekä sidosryhmien kanssa on tärkeää. Kartoitetaan esim. infojen ja workshopien tarpeita ja tarjotaan toimenpiteitä asiakkaiden tarpeiden mukaan yhdessä ja/tai erikseen. Neuvontapalvelujen säännöllisestä verkostoyhteistyöstä ja esim. koulutuksen osalta neuvontaan liittyvistä asioista on syytä koota vuosikello-tyyppinen tekemistä havainnollistava kuva rytmittämään ja selkeyttämään toimintaa.

Neuvontapalvelut keskittyvät pääsääntöisesti yksilölliseen ohjaukseen, joissakin tapauksissa pari- tai ryhmäohjaukseen. Ohjauskeskustelusta voidaan rakentaa kahdesta kolmeen kerran ohjauspakettikonsepti, joka sisältää ennakkotehtävän ja yksi tai kaksi keskustelua tietyn ajanjakson aikana. Ohjaus voi tapahtua paikan päällä tai verkossa. Tärkeä on selvittää, mitkä ovat ohjaajan ja mitkä ohjattavan tehtävät ja onko mahdollista käyttää myös koulutusorganisaatioiden ohjausapua tiettyyn alaan liittyvissä kysymyksissä. Neuvontapalvelun asiakkaita ohjataan myös urapalvelujen järjestämiin infoihin, tapahtumiin ja workshop-työskentelyyn sekä valmentavaan koulutukseen heidän tarpeidensa mukaan.

8.2 Valmentavasta koulutuksesta kokeillaan erilaisia konsepteja

Valmentava koulutuksessa kaikki korkeakoulut ovat mukana toteutuksessa, mutta jollakin organisaatiolla on koordinoivastuu. Ensimmäisinä kuukausina (esim. 6 kk) aikana rakennetaan valmentavan koulutuksen opintojaksojen sisällöt toteuttajien yhteistyönä, jaetaan vastuut, aikataulutetaan haku- ja valintaprosessi ja opintojaksojen opetus sekä käytännön toimet. Valmentavan koulutuksen pilotointiaikana selvitetään myös mahdollisuus, voisiko valmentavan koulutuksen 15 op:n paketilla (ks. taulukot 3 ja 4) saada pääsylipun korkeakouluun.

Koulutuksen markkinoinnissa on tärkeä kertoa hakuprosessista, koulutuksen ajankohdasta ja kielitaitovaatimuksesta, koulutuksen pituudesta, tavoitteista ja rahoituksesta (milloin koulutus on ilmainen ja mitkä osiot ovat maksullisia) sekä mistä voit hakea tukea opintoihin. Tärkeä on tuoda esiin jo tässä vaiheessa, mikä mahdollisuus tämän jälkeen on päästä korkeakouluopintoihin ja mitä tukea silloin on saatavilla.

Taulukossa 2 esitetään SataHighCaP-koulutuksen sisältöä ja ajoitusehdotusta tarkemmin. Sinisellä värillä merkityt opintojaksot olisivat osa korkeakoulun pääsylimallia. Koulutus sisältää alaan liittyviä opintoja, jotka jokainen opiskelija valitsee avoimen tarjonnasta. Tärkeä on selvittää, kuka rahoittaa nämä maksulliset opinnot, jos valmentavaa koulutusta pystytään pilotoimaan aluksi esimerkiksi kokonaan hankerahoituksella.

Taulukko 2. SataHighCap -valmentavan koulutuksen sisältö ja aikataulutus

Kaikille yhteiset opintojaksot	Laajuus	Arviointi	Ajoitusehdotuksia (koulutuksen kesto noin 4–5 kk: elo–joulukuu/ tammi–toukokuu)
Valmiudet korkeakouluopintoihin: digitaidot, ryhmä- ja yksilötyöskentelytaidot, reflektointi-, itsearviointi- ja tiedonhakutai- dot, suomalainen korkeakoulujärjestelmä ja kirjastopalvelut, opinto-ohjaus (alussa HOPS, joka sisältää myös kieliHOPSin)	5 op	0–5	Aloittaa opinnot 6–8 t/vko noin kk ajan + itsenäistä työskentelyä Opinto-ohjauksen osuus sisältyy koko koulutuk- seen (osuus 1–2 op)
Monialaiset opintojaksot	Laajuus	Arviointi	Ajoitusehdotuksia (koulutuksen kesto noin 4–5 kk: elo–joulukuu/ tammi–toukokuu)
Suomalainen yhteiskunta ja suomi toisena kielenä 1 (B1)	5 op	0–5	4 tuntia/vko alusta 1,5 kk
Suomalainen työelämä ja suomi toisena kielenä 2 (B1): sisältää mentorointia	5 op	0–5	4 tuntia/vko Toteutus alkaa S21:n jälkeen 1,5 kk
Akateemiset taidot ja suomi toisena kielenä 3 (B2): sisältö samaa kuin korkeakoulujen viestintätaidot; mahdollinen pääsykoevalmennus	5 op	0–5	4–6 tuntia/vko Toteutus S22:n jälkeen koulutuksen loppuun asti
Matematiikka	3 op	0–5	4 tuntia/vko 2 kk
Alakohtaiset opinnot (sisältää tuen opintojak- son löytämiseksi ja opintojakson oppimisen tuen, mentoritoiminta StudyCornereissa)	2–5 op	0–5	Avoimen tarjonnan mukaan, ei mielellään heti koulutuksen alusta
Englannin kielen ja viestinnän valmentavat opinnot	2 op	hyv/hyl	Toteutus voi olla missä kohtaa tahansa

Koulutuksen aikana reflektoidaan toteutusta, kerätään palautetta, arvioidaan kokonaisuutta ja tehdään mahdollisia muutoksia, jonka jälkeen tehdään toinen toteutus jne. Tärkeää on miettiä, mihin ajankohtaan valmentava koulutus asemoidaan, jotta se palvelee mahdollista tutkinto-opintoihin hakua ja/tai sen aloitusta. Valmentava koulutus voitaisiin tarjota myös englanninkielisenä – tätä mahdollisuutta voisi kokeilla ja muokata koulutuksen sisältöä silloin niin, että se tukee englannin kielen vahvistamista. Tärkeää olisi pitää suomen kielen oppimisen tukemista myös mukana, koska sillä on suuri merkitys kotoutumisen ja työllistymisen kannalta.

Valmentava koulutus voisi sisältyä maahanmuuttajan kotoutumishjelmaan, mikäli henkilö edistyy kielenoppimisessa nopeasti. Yhteistyössä kotoutumiskoulutusta järjestävän organisaation kanssa voidaan tehostaa henkilön koulutuspolkua tutkinnon päivittämiseksi esimerkiksi sisällyttämällä valmentavan koulutuksen opinnot jo kotoutumisaikaan. Ammatillista koulutusta suorittaville maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille voidaan miettiä myös valmentavan koulutuksen tarjoamisen mahdollisuutta opintojen aikana Nopsa-polun tavoin.

Valmentavan koulutuksen pääsylippumahdollisuutta korkeakouluopintoihin pitää myös selvittää. NOPSA-hankkeessa rakennettu väyläopintomalli, jota SAMKissa toteutetaan toisen asteen opiskelijoille tarjottavana mahdollisuutena, on esimerkki pääsylipusta, jota SataHighCaP-valmentava koulutus myös voisi tarjota. (SAMKin [www-sivut 2023](#)). Koulutuksen aikataulutukseen ja sisältöön kannattaa katsoa vinkkejä paitsi SIMHEN valmentavista koulutuksista myös Integra-koulutuksesta, joka on yliopistoon valmentava koulutus, jonka Jyväskylän yliopisto on mallintanut.

8.3 Uraohjauspalvelutoiminnasta vuosikello

Uraohjauspalvelussa olisivat kaikki korkeakoulut mukana, mutta jollakin organisaatiolla olisi vetovastuu, mukana toteuttajana tai yhteistyökumppaneina voisivat olla myös esimerkiksi Prizztech ja Satakunnan Monikulttuuriyhdistys. Ensimmäinen toteutusvuosi olisi samalla urapalvelukonseptin suunnittelua ja osien toteutusta yhteistyössä yhteistyökumppaneiden kanssa. Luodaan vuosikello, jonka mukaan pääsääntöisesti toimitaan, sovitetaan esim. kesätyöhakuun, valmistumisajankohtiin ja valmentavaan koulutukseen sopivia toimintoja vuosikelloon raamittamaan työtä. Uraohjauspalvelupaketti sisältää monenlaisia toimintakokonaisuuksia: koulutuspakettien ja infojen suunnittelua, verkostoitumiseen liittyviä toimintoja sekä mentori-/alumnitoiminnan kehittämistä.

Mentoritoiminta voi olla monenlaista: mentorina voisi toimia loppuvaiheen tutkinto-opiskelija, alumni tai muu työelämässä jo oleva henkilö. Diakissa kehitetyt mentorointimallit antavat hyvän pohjan lähteä tätä tukimuotoa rakentamaan. Diakin mentorointimallissa hyödynnetään vertaisuellisuutta. Aktorit ja mentorit yhdistetään ja aktorit lähettävät esittelyviestin mentoreilleen jo ennen aloitustapaamista. Aloituksen jälkeen aktorit ja mentorit sopivat tapaamisista keskenään noin viisi kerta toiminnan aikana. Mentorointi päättyy yhteiseen päätöstilaisuuteen. Mentorointiohjelma toteutuu yhden lukukauden aikana, eli osallistujat sitoutuvat toimintaan noin viideksi kuukaudeksi. (Diakin [www-sivut 2023](#).)

Työnantajien toivomaan työpaikalla työharjoittelussa opiskelijalle tarjottavaan tai työnaloittamiseen liittyvää mentorointia pitäisi myös lähteä kehittämään. Työharjoitteluun voisi kuulua aina myös työharjoitteluohjaajan ja harjoittelupaikan perehdytys selkokieleen, kielitietoisuuteen ja monikulttuuriseen työympäristöön. Työharjoittelun alussa olisi hyvä solmia aina kielisopimus. Työharjoittelun tavoitteisiin opiskelijan pitäisi aina kirjata myös kielen oppimisen tavoitteet, joiden saavuttamista väli- ja loppuarvioinnissa myös tarkasteltaisiin.

Tapahtumat ja infot ovat ensisijaisesti kansainvälisille osajille (maahanmuuttajille), mutta avoinna myös muille asiasta kiinnostuneille.

Uraohjaus tarjoaa työnhakuohjausta, työnhaun asiakirjoihin tai työhaastatteluun liittyviä workshoppeja, infoja (esim. työsopimus, verot, työstä maksettavat kulut, yrittäjyys jne.), ja tapahtumia.

Tutkinto-opiskelijoille voitaisiin tarjota myös opiskelutehtävien tekemiseen apua viikoittain järjestettävässä StudyCornerissa, jossa opettaja/ohjaaja olisi paikalla tukemassa tehtävien tekemiseen liittyvissä haasteissa. Näihin StudyCornereihin olisivat tervetulleita myös Sata-HighCap -valmentavan koulutuksen opiskelijat suorittaessaan alaan liittyviä avoimen opinotoja ja näin pääsisivät mukaan korkeakoulutyöskentelyn armosfääriin.

Uraohjauksen työelämään kohdistuvien koulutusten suunnittelussa voidaan hyödyntää muun muassa Diakin ja SAMKin aikaisempien monikulttuurisuushankeiden tuottamaa materiaalia. Lisäksi aiheeseen liittyvien info- ja koulutustilaisuuksien järjestäminen on luonteva paikka tehdä yhteistyötä sidosryhmien ja yhteistyökumppaneiden – kuten yhdistysten ja toisen asteen oppilaitosten – kanssa. Verkostoitumistapahtumat, workshopit ja alumni-esiintymiset voidaan suunnitella ja toteuttaa yhdessä. Pilotoinnissa on hyvä ottaa yhteistyökumppaniksi esim. alueen elinkeino- ja kehitysyhtiö Prizztech ja muita yrityksiä yhteisesti edustavia organisaatioita sekä esim. Satakunnan Monikulttuuriyhdistys ja International Professionals Finland ry.

9 Lopuksi

Marja Tomberg

Tässä esiselvityshankkeessa on mallinnettu Satakuntaan omaa, korkeakoulujen yhteistä Satakunta High Career Path -palvelua, jonka avulla pyritään sujuvoittamaan maassa jo asuvien korkeakoulukelpoisten maahanmuuttajien korkeakoulutusmahdollisuuksia sekä kansainvälisten opiskelijoiden työllistymismahdollisuuksia. Raportissa on myös vaiheistettu palvelukonseptin pilotoinnin aloittamista.

Hankkeen selvityksen mukaan tarve korkeakouluun hakeutuvien maahanmuuttajien tukemiseksi ja opiskeluaikaisen uraohjauspalvelun kehittämiseksi on olemassa. Korkeakoulutettuja maahanmuuttajia asuu Satakunnassa, ja ukrainalaisten myötä heidän määränsä edelleen kasvaa. Myös korkeakoulutuksessa jo opiskelevien kansainvälisten opiskelijoiden kotouttavaan ja työllisyyttä edistävään toimintaan kaivataan lisää työkaluja. SataHighCaP-palvelumalli tarjoaa vastausta näihin haasteisiin. Mallin avulla kotoutuspolkua voidaan sujuvoittaa ja auttaa kohderyhmän työllistymistä nopeammin oman alansa työhön.

Satakunnan korkeakoulu yhteistyön kehittämisen merkitys on myös hankkeen aikana moneen kertaan todettu. SataHighCaP-palvelun avulla voidaan tehostaa alueellista toimintaa ja toisaalta välttää päällekkäistä toimintaa alueen kuitenkin vielä vähäisen kohderyhmän palvelemisessa.

SataHighCaP-palvelut ovat osaltaan edistämässä etnistä monimuotoisuutta korkeakouluissa. Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa, vuosina 2021–2022 toteutetussa KOTAMO-hankkeessa on selvitetty opetus- ja tutkimushenkilökunnan tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja monimuotoisuuden tilaa ja edistämistä suomalaisissa korkeakouluissa. Selvityksestä ilmeni, että sukupuolten tasa-arvon ja etnisen monimuotoisuuden edistämiseksi on vielä paljon tehtävää suomalaisissa korkeakouluissa. Keskeiset haasteet liittyvät tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien vajavaiseen toimeenpääntöön, naisten ja etnisten vähemmistöjen suhteellisesti alhaiseen määrään ylimmillä uraportilla yliopistoissa, läpinäkymättömiin rekrytointiprosesseihin, etnisten vähemmistöjen valtaväestöä heikompaan urakehitykseen sekä näiden kokemaan syrjintään, ja

epäinkluusiiviseen työkuulttuuriin. KOTAMO-hanke tuotti myös suosituksia toimenpiteiksi, joilla tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja monimuotoisuutta voidaan korkeakouluissa edistää. (Jousilahti et al 2022.) KOTAMO-hankkeen tutkimus perustelee hanketiimin mielestä myös SataHighCaP-mallin tärkeyttä, ja näihin suosituksiin kannattaa palata myös mallia pilotoidessa.

Pre SIMHE Satakunta -esiselvityksen teettämistä haastatteluista kävi ilmi, että osalle kohde-ryhmästä aikuisena opiskelu on uutta. Kaikki haastateltavat arvostavat Suomessa tarjottavaa jatkuvan oppimisen mahdollisuutta ja suomalaisen koulutuksen laatua. Samaan aikaan on todettava se tosiasia, että mitä koulutetumpi maahan muuttanut on, sitä vaikeampaa hänen on löytää alansa vastaavaa työtä. Paikkakunnalle tai maahan jääminen on usein myös työpaikasta kiinni. Pitäisi muistaa, että kotimaassaan korkeasti koulutettu Suomeen muuttanut on jo ammattilainen, hänellä on paljon osaamista, tietoa ja taitoa. On turha haaskata voimavaroja ja resursseja henkilön kokonaan uudelleen kouluttamiseen. Joustavia polkuja ja jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia on kehitettävä joustavammaksi. Tähän haasteeseen SataHighCaP-palvelumalli pyrkii vastaamaan.

Tulevaisuuden työyhteisöt ovat monikulttuurisia. Työelämäkentälle tarvitaan myös koulutusta ja työkaluja, jotta kansainväliset osaajat jäävät Satakuntaan töihin ja jotta työpaikoilla välitetään kulttuurisia törmäyksiä ja karioita. Business Finlandin teettämän tutkimuksen mukaan kansainvälistä työvoimaa rekrytoineet yritykset arvioivat muita yrityksiä huomattavasti useammin, että kansainvälinen työvoima on kasvattanut yrityksen liiketoimintaa (Innolink 2022).

Satakunnan ELY-keskuksen työnantajille tekemän kyselyn tulosten mukaan (2023) neljä työnantajaa viidestä olisi valmis palkkaamaan kansainvälisen osaajan, mutta kielikoulutukseen ja kotoutumisen palveluihin halutaan vielä kehittämistä. SataHighCaP-malli vastaa tähän haasteeseen mm. valmentavan koulutuksen ja uraohjauksen palveluilla.

Maahanmuuttoviraston (Migri) tuoreen selvityksen mukaan Suomeen on vuoden 2022 aikana hakeutunut ennätysmäärä ihmisiä suojeluun Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Yli 46 000 ukrainalaista haki tilapäistä suojelua Suomesta, kun mukaan on laskettu myös alkuvuodesta 2022 turvapaikkaa hakeneet. Oleskelulupia Suomeen on myönnetty eri syistä yli 100 000. Migri ennustaa lukujen kasvavan ensi vuonna, erityisesti suojelua hakevien määrän ja työperäisen maahanmuuton. (Maahanmuuttovirasto, 2023.) SataHighCap-palveluilla

sujuvoitetaan myös korkeakoulukelpoisten ukrainalaisten tietä toteuttamaan heidän olemassa olevaa osaamista suomalaisessa yhteiskunnassa.

Integraatio on aina kaksisuuntainen prosessi. Siksi monikulttuurisessa työyhteisössä työskentely on aloitettava jo opintojen aikana monikulttuurisena opiskelijayhteistyönä ja mentoiminnin mahdollisuuksia käyttäen. Kansainvälisen osaajan brändiä ja monikulttuurisen työyhteisön arvoa on hyvä nostaa viestinnässä yhä voimakkaammin esille. Tehdään kansainvälisistä työyhteisöistä tulevaisuuden supervoima Satakuntaan!

Lähteet

Aro, T. (2022). Satakunnan maahanmuuttovirrat tilastojen valossa. Raportti. Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI. ELY.

Diakin www-sivut (2023). Mentorointiohjelma.

<https://www.diak.fi/diak/palvelut-alumneille/alumnit-opiskelijoiden-arjessa/mentorointiohjelma/>

Elo, M., Lundell, T. & Tomberg, M. (2022). Next Level Project. Requirment Challenges for International University Students and Answering them in Satakunta. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Sarja B, raportit 4/2022. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/704177/2022_B_4_NextLevel_Pub.pdf

Halonen, A., Sundqvist, L. & Tomberg, M. 2018. Sujuvampia opintopolkuja maahanmuuttajille Satakunnassa. Opin portailla Satakunnassa -hankkeen loppuraportti.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/154187/Diak_puheenvuoro_17_verkko.pdf

Innolink (2021). Kulttuurisen monimuotoisuuden liiketoiminnalliset hyödyt suomalaisissa yrityksissä (2022).

Business Finland. <https://businessfinland.fi/49c676/contentassets/580058fd28ae4d65a671f65aaf5b1c11/kulttuurillisenmonimuotoisuudenhyodyt.pdf>

Jousilahti, J., Tanhua, I., Paavola J.-M., Alanko, L., Kinnunen, A., Louvrier, J., Husu, L., Levola, M. & Kilpi, J. (2022). KOTAMO Selvitys korkeakoulujen tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja monimuotoisuuden tilasta Suomessa. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2022:36. Saatavana:

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164426/OKM_2022_36.pdf

Juhala, P. 25.1.2023. Asiantuntija Päivi Juhalan sähköposti Marja Tombergille.

Luukkonen, A.-M., Väänänen, K. 2023. Koulutusperäinen maahanmuutto pelastamaan alueiden elinvoimaisuutta. Satakunnan Kansa 10.6.2023. Viitattu 3.8.2022.

<https://www.satakunnankansa.fi/lukijalta/art-2000008876921.html>

Maahanmuuttovirasto 2023. Maahanmuuton vuosi 2022 ja tulevaisuuden näkymät. Mediatiedote.

https://migri.fi/documents/5202425/148417155/Pressin+esitys_2023.pdf

Monikielinen ohjaamo n.d. <https://monikielinenohjaamo.diak.fi>

OKM & MOVil (2020). Yliopisto-opinnot osaksi kotoutumisen polkua. Jyväskylän yliopisto.

<https://movi.jyu.fi/kehittamisty/integra/integra2020esite.pdf>

Opetushallituksen www-sivut (2023). Tutkintojen tunnustaminen.

<https://www.oph.fi/fi/palvelumme/tutkintojen-tunnustaminen>

Opetushallitus (2023). Korkeakoulujen SIMHE-palvelut.

<https://www.oph.fi/fi/kehittaminen-ja-kansainvalisyys/korkeakoulut-tukemassa-maahanmuuttaja/simhe>

Opetus- ja kulttuuriministeriö (2022). Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistäminen visio 2035. Viitattu 31.8.2022. <https://okm.fi/kv-visio-2035>

Opin portailla -hankkeiden www-sivut n.d. <https://opinportailla.diak.fi>

Ostamo, I. (2022). Kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden Suomeen ja Satakuntaan integroitumisen tukeminen SAMKissa. Raportti. Opetuspalvelut. Satakunnan ammattikorkeakoulu. (ei julkinen)

PrepProgin www-sivut. <https://www.metropolia.fi/fi/tutkimus-kehitys-ja-innovaatiot/hankkeet/prepprog-hanke>

SAMKin www-sivut (2023). Nopsa-väyläopinnot ammatilliselta toiselta asteelta SAMKiin. <https://samk.fi/opiskelu/hae-opiskelijaksi/avoin-amk/nopsa-vaylaopinnot-ammattilliselta-2-asteelta-samkiin/>

Satakunnan ammattikorkeakoulun www-sivut (2023). <https://into.samk.fi/avainluvut/opiskelijamaaria/>

Satakunnan ELY-keskus (2023). Satakuntalaisyritykset näkevät kansainvälisen työvoiman yhtenä ratkaisuna osaajapulaan. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. <https://www.sttinfo.fi/tiedote/satakuntalaisyritykset-nakevat-kansainvalisen-tyovoiman-yhtena-ratkaisuna-osaa-japulaan?publisherId=69817886&releaseId=69962339>

Sevonius-Male, M. & Hirard, T. (2023). Korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta kehitetään tukemaan myös englanninkielisiä koulutuspolkuja. Karelia-ammattikorkeakoulun www-sivut. <https://www.karelia.fi/2023/01/korkeakouluopintoihin-valmentavaa-koulutusta-kehitetaan-tukemaan-myo-englanninkielisia-koulutuspolkuja/>

Shemeikka, R., Schmidt-Thomé, K., Harkkko, J., Paavola, J.-M., Raunio, M., Alanko, L., Björk, A., Kettunen, P., Kouvonen, A., Pitkänen, S., Ramadan, F., Varjonen, S & Vuorento, M. (2021). Maahan muuttaneiden koulutus- ja työllisyyspolut. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2021:29. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163095/VNTEAS_2021_29.pdf

STT info www-sivut. Kaikki kuluvana vuonna oleskeluluvan saaneet turvapaikanhakijat on sijoitettu Poriin. <https://www.sttinfo.fi/tiedote/kaikki-kuluvana-vuonna-satakunnassa-oleskeluluvan-saaneet-turvapaikanhakijat-on-sijoitettu-poriin?publisherId=69817886&releaseId=69952888>

Sävel, J. (2022). Should I stay or should I go. Why SAMK's International Students too often leave Satakunta after graduation and what should be done about it? Master's thesis. Satakunta University of Applied Sciences.

Työ- ja elinkeinoministeriö (2023). Ulkomaalaisten työttömyys ja palveluihin osallistuminen. Joulukuun 2022 luvut. <https://kotoutuminen.fi/documents/56901608/148590213/Tammikuu-2023-Ulkomaalaisten-tyottomyys-ja-palveluihin-osallistuminen.pdf/c888ca53-8058-3926-d878-f7f7bbc10c27/Tammikuu-2023-Ulkomaalaisten-tyottomyys-ja-palveluihin-osallistuminen.pdf>

Vahvuutta osallisuuteen www-sivut n.d. Turvapaikanhakijat töihin Satakuntaan. <https://vahvuuttaosallisuuteen.diak.fi>

Valmentavasta valmiiksi -hanke (2017–2019). <https://www.valmentavakoulutus.fi>

Valmentavasta valmiiksi (2019). Korkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen opetussuunnitelmasuosituksset. https://www.valmentavakoulutus.fi/pluginfile.php/2/course/section/1/Korkeakouluopintoihin_valmentavan_koulutuksen_opetussuunnitelmasuosituksset.pdf

Valtioneuvosto (2021). Koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton tiekartta 2035. Valtioneuvoston julkaisu 2021:74. S. 21

Väänänen (2021). Satakunnan korkeakoulutus ja sen kehittämismahdollisuudet. Julkaisu. Satakuntaliitto. https://satakunta.fi/wp-content/uploads/2021/06/Korkeakouluselvitys_Kalervo-Vaananen.pdf

Lisätietoa SIMHE-palveluista:

SIMHE-Arcada: Tukea ja palveluita kotouttamiseen (SIMHE)

<https://www.arcada.fi/fi/yhteistyö-ja-palvelut/palvelut/integrationsstod>

SIMHE-palvelut Helsingin yliopisto: Maahanmuuttajille

<https://www.helsinki.fi/fi/hakeminen-ja-opetus/yhteystiedot-ja-neuvonta/maahanmuuttajille>

SIMHE-palvelut Jyväskylän yliopisto: SIMHE – Maahanmuuton vastuukorkeakoulut

<https://www.jyu.fi/fi/hakijalle/nain-haet/miten-ja-mihin-voin-hakea-jyvaskylan-yliopistossa/ohjaus-maahanmuuttajille/simhe-maahanmuuton-vastuukorkeakoulut>

SIMHE-Karelia: Palvelut maahanmuuttajille

<https://simhe.karelia.fi>

SIMHE-Metropolia: SIMHE-palvelut maahanmuuttajille

<https://www.metropolia.fi/fi/asiakastyot-ja-palvelut/simhe-palvelut-maahanmuuttajille>

SIMHE-Oulu: Maahanmuuttajakoulutus

<https://www.oamk.fi/fi/koulutus/maahanmuuttajien-koulutus-ja-ohjauspalvelut>

SIMHE-Savonia: Maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvonta – SIMHE

<https://www.savonia.fi/paivita-osaamistasi/muu-jatkuva-oppiminen/maahanmuuttajalle/maahanmuuttajien-ohjaus-ja-neuvontapalvelut-ja-osaamisen-tunnistaminen-simhe-savoniassa/>

SIMHE-Tampere: Palvelut maahanmuuttajille – SIMHE

<https://www.tuni.fi/fi/tule-opiskelemaan/simhe>

SIMHE-Turku: SIMHE – Koulutus- ja ohjauspalvelut maahanmuuttajille

<https://www.utu.fi/fi/yliopisto/SIMHE>

SIMHE-Vaasa: SIMHE-ohjaus maahanmuuttajille

<https://www.uwasa.fi/fi/koulutus/jatkuva-oppiminen/simhe-ohjaus-maahanmuuttajille>

Pre SIMHE Satakunta -hankkeen raportissa esitellään Satakuntaan mallinnettu korkeakoulujen yhteinen Satakunta High Career Path -palvelu, jonka avulla pyritään sujuvoittamaan maassa jo asuvien korkeakoulukelpoisten maahanmuuttajien osaamisen tunnistamisen palveluja ja korkeakoulutusmahdollisuuksia sekä kansainvälisten opiskelijoiden työllistymismahdollisuuksia.

Satakunta High Career Path eli SataHighCap -palvelumalli koostuu kolmesta palvelukokonaisuudesta: neuvonnasta, valmentavasta koulutuksesta ja uraohjauspalveluista. Neuvontapalvelussa ohjataan asiakkaan tutkinnon tunnistamisessa ja oman osaamisen kartoittamisessa. Valmentava koulutus antaa valmiuksia korkeakouluopiskeluun koulutuksen aikana. Uraohjauspalvelu on tutkintoa opiskeleville kohdennettua työnhaun ja verkostoitumisen palvelua kansainvälisille opiskelijoille. Satakunta High Career Path -malli on valmis palvelukonsepti, jota Satakunnan korkeakoulut voivat yhdessä lähteä pilotoimaan.

ISSN 1457-0696 | ISBN 978-951-633-372-7 (painettu)

ISSN 2323-8356 | ISBN 978-951-633-373-4 (PDF)